

Promise

Voor Bijbels denken in de gezondheid(s)zorg 32ste jaargang nr 4 (oktober 2016)

In dit nummer:

Vreugdevolle identiteit in het
aangezicht van God
Bestaat er een homo-gen?
Alverzoening?

Vreugdevolle id aangezicht van

In dit artikel wil ik de bijbelse analogieën beschrijven in de wijze waarop de identiteit van de mens gevormd wordt in natuurlijke en geestelijke zin. De identiteit van de mens wordt volgens de Bijbel bepaald door het feit dat hij een schepsel van God is. Dit in tegenstelling tot het humanistische denken waarin autonomie de leidraad is van de identiteit. Daarmee is tevens gezegd dat ten diepste God de identiteit van de mens bepaalt, of (misschien beter gezegd) de relatie waarin hij tot God staat krachtens de scheppingsorde. Het feit dat wij schepselen van God zijn, betekent: afhankelijkheid van God, verantwoordingsplicht aan God, gehoorzaamheid aan God, dienstbaar zijn voor God, leven naar Zijn wil en tot Zijn eer. De identiteit van de mens wordt van oorsprong af beheerst door het grote voorrecht Hem te mogen kennen, liefhebben en dienen. Immers de mens geschapen is naar Gods beeld (1). De identiteit van de mens die door God geschapen is een vreugdevolle identiteit (Sefanja 3:17)

Bijbelse analogieën

In de Bijbel worden vaak analogieën gebruikt. Dit is een oosterse manier van denken waarin vooral overeenkomsten in bepaalde zaken worden duidelijk gemaakt. Het begint al in Genesis waarin God zegt: “Laat ons mensen maken naar ons beeld, als onze gelijkenis” (Gen. 1:26a) en “En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar Gods beeld schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij hen” (vers 27). Ook de Here Jezus gebruikte vele analogieën om zaken te verduidelijken en soms zelfs om dingen voor anderen verborgen te houden.

Denk aan de gelijkenissen. Jezus hield ervan om die te gebruiken. Voor Zijn ogen was de geestelijke wereld open en ontbloot. Hij schilderde die in mooie bewoordingen waaruit Zijn liefde sprak. Het volk bevond zich op het niveau van: eerst zien, dan geloven. Daarom gebruikte Hij veel visualisatie in Zijn gelijkenissen. Hij liet Zich een belastingpenning aanreiken (Matth. 22:19), Hij stelde

een kind in het midden (Matth. 18:2), Hij wees (met de vinger) naar de leliën van het veld (schoonheid). En verder op de vogels in de hemel (onbezorgdheid) (Matth. 6:26,28), op het vissersnet aan de oever van de zee (vertrouwen) (Matth. 13:47) en op de zaaier op diens akker die Hij vergeleek met het hart (geestelijk welzijn) (Matth. 13:3). Hij gaf met deze voorbeelden aanschouwelijk onderwijs. Zijn discipelen moesten leren dat hij, die de grootste wil zijn, de dienaar van allen moet zijn. Jezus liet dit zien door een linnen doek te nemen en een waterbekken en ging de voeten van de discipelen wassen (Joh. 13:14). Ze moesten weten dat Hij zou gaan sterven: het brood is een teken van Zijn lichaam en Hij verbreekt het voor hun ogen (Matth. 26:26). Ze moesten weten dat Hij voor hen zou sterven en daarom gaf Hij hun het brood opdat ze het zouden eten (Matth. 26:26). Ze moesten weten waar Hij zou blijven: Hij zou naar de Vader gaan die in de hemelen is, en daarom verdween Hij voor hun ogen in de richting van de hemel (Hand. 1:9). Alle woorden over Zijn dood waren onbegrepen, maar hier heeft de liefde die zo sterk is, een middel gevonden dat het begrip van Zijn sterven voor de toekomst tot een zekerheid maakte: voor u! De liefde buigt zich neer om begrijpelijk te zijn (2).

Een ander voorbeeld waarin analogieën gebruikt worden zijn de talloze vergelijkingen tussen begrippen: bevruchting, groei, geboorte en wedergeboorte. Het zijn vaak vergelijkingen tussen natuurlijke en geestelijke begrippen. Bijvoorbeeld de weeën op de aarde in de eindtijd voor de komst van de Heer in Matth. 24:8, Rom. 8:22,23. “Want de dingen van Hem die onzichtbaar zijn, worden sinds de schepping van de wereld uit Zijn werken gekend en doorzien, namelijk én Zijn eeuwige kracht én Zijn goddelijkheid, zodat ze niet te verontschuldigen zijn” (Rom. 1:20). In dit artikel wil ik me beperken tot de bijbelse analogie van de vorming van onze vreugdevolle identiteit, waarin

entiteit in het God

vooral de groei tot die volle identiteit leidt, vergeleken wordt in natuurlijke en geestelijke zin.

(Weder) geboorte analogieën

In een eerder artikel heb ik beschreven hoe de anatomische en fysiologische veranderingen van een foetus die geboren wordt, kenmerkend zijn voor de veranderingen op de manier waarop iemand wedergeboren wordt (3). In de eerste plaats: het afgesneden worden van de moederkoekstroom. Dit is vergelijkbaar met het sterven aan deze wereld (geheilig/apart gezet). We kunnen pas wedergeboren worden als we ons leven opgeven (Matth. 16:25). We worden zo in Zijn dood gedoopt (Rom. 6:3). Vervolgens gaat het kind ademen, waardoor de longen ontplooiën. Zo is het ook met iedereen die gelooft, door het Woord en de Geest van God verwekt. Hij zal nieuw leven ontvangen als de Heilige Geest in hem/haar komt wonen (Geest en adem zijn in de Bijbel gelijk). Mede daardoor gaat het bloed in de verbinding van Bottalli, die vóór de geboorte de longslagader verbindt met de lichaamsslagader, anders stromen. Het is a.h.w. een beeld van de omkeer in de bloed (leven) -stroom, vergelijkbaar met de bekering die bij de wedergeboorte plaatsvindt. Bekering met het ganse hart (Jer. 3:10). De opening die voor de geboorte in het hart tussen de rechter- en linkerboezem aanwezig was in het hart van de baby, sluit hierbij. Het gespleten hart wordt één gemaakt: een nieuw hart dat nu anders functioneert. Zo krijgen we ook een nieuw hart om Hem te leren kennen (Jer. 24:7), een hart waarin Hij woont. Hij schrijft de wet in het hart (Hebr. 10:15). En dit is de ware besnijdenis (verandering) van het hart naar de Geest en niet naar de letter (Rom. 2:29). Het hart is nu gericht op de Heer om de geestelijke levensadem van de Heilige Geest te ontvangen en ons daarmee te vullen. Zo is de natuurlijke hartfunctie nu niet meer gericht op de moeder, maar op de adem om het lichaam van zuurstof te

evangelie van Jezus Christus een oplossing gegeven. Door het verzoenend werk van Jezus, is de weg naar het aangezicht van God weer mogelijk gemaakt (Rom. 6:4). Ik heb hierboven, bij de natuurlijke geboorte, aangegeven dat bij de wedergeboorte de Heilige Geest in de mens komt wonen (Rom. 8:10,11). Door het geloof in het volbrachte werk van Christus worden we wedergeboren en een van de eerste gevolgen volgens Hebr.9:14 is dat hij ons geweten reinigt van daden die tot de dood leiden. Er is vergeving van zonden, er is geen angst meer voor schuld en straf, maar er is vreugde en bevrijding en verlossing! De schrijver van de Hebreeënbrief spoort ons aan om dan voor het aangezicht van God te komen (Hebr. 10: 19-22). In het oude verbond mocht de hogepriester eenmaal per jaar in de tempel in het binnenste heiligdom komen, we mogen nu door het bloed (leven) van Jezus met een oprecht hart en rein geweten en een lichaam gewassen met zuiver water voor het aangezicht van God

voorzien. Zo wordt ons hart gereinigd en zien we God in geloof (Matth. 5:8). De (weder)geboren mens is nu in de eerste plaats aangewezen op Christus, op de 'adem' van de Heilige Geest; daardoor leeft hij/zij eeuwig, omdat de Heilige Geest eeuwig is (Joh. 11:26). Doordat de adem opgenomen wordt in het bloed, krijgt het kracht (energie-verbranding) en voeding; het zuivert het lichaam. Zo zal de Heilige Geest zorgen voor de groei en kracht en zuivering van het nieuwgeboren geestelijk leven. In de Bijbel vinden we nog tal van analogieën, die de Schepper ook in de natuurlijke geboorte heeft gelegd, vooral wat betreft de functies van het bloed waar we nu niet op kunnen ingaan.

Vorming van identiteit na de geboorte

De identiteit na de geboorte van het pasgeboren baby'tje wordt in natuurlijke zin verder gevormd door de non-verbale communicatie van de opvoeder, meestal de moeder. In eigentijdse termen: het brein van de moeder wordt a.h.w. gedownload in het brein van de baby. Die communicatie is vooral een zintuiglijke informatie. Door te lachen, te strelen, door spenen, door reuk, later door oogcontact, door verzorging wordt steeds gecommuniceerd: "We zijn blij dat je er bent". Er worden lieve woordjes gesproken die het baby'tje niet kan begrijpen maar wel kan ervaren: je bent welkom, je bent veilig, je bent ge-

liefd. De capaciteit om die informatie ook neurologisch op te slaan is aanvankelijk gering. Daarom moet de baby veel rusten en als het wakker wordt, begint het feest weer en leert het steeds meer nabijheid, verbondenheid, eenheid en intimiteit. Zo wordt langzaam in de mate waarin het baby'tje ontvankelijk is, geleidelijk een vreugdevolle identiteit opgebouwd. Natuurlijk kan er veel verkeer gaan in het bindings- en hechtingssysteem, met grote gevolgen; we hebben daar in Promise veelvuldig bij stilgestaan (zie de artikelen: bindingen 4; neuropsychologie 5; emotionele synchronisatie 6). De beginnende identiteitsvorming van de baby vindt plaats door interactie met het liefdevolle aangezicht van de moeder (en vader).

Vorming van de identiteit na wedergeboorte

Na de zondeval was de eerste reactie van Adam en Eva dat ze zich verborgen voor het aangezicht van God. Ze waren bang en beseften dat ze naakt waren (Gen. 3:10). Hun geweten klaagde hen aan, ze voelden zich schuldig, hun zondige natuur werd de norm, egocentrisch en op zichzelf gericht, maar feitelijk onder invloed van de boze. Ieder mens die in Adam geboren is, werd sindsdien in dezelfde staat geboren (Rom. 5:12). De gevolgen waren: weg uit Eden, weg van het aangezicht van God. Gelukkig heeft God de mens die zich verborgen hield, weer opgezocht: "Adam, waar ben je". En Hij heeft zelf door het

komen! Zo wordt onze nieuwe identiteit gevormd voor het aangezicht van God. Een vreugdevolle en vredige identiteit, vele gelovigen geven aan dat men in die eerste periode overspoeld wordt met de liefdevolle nabijheid van God. Men noemt dat vaak 'de eerste liefde'. Dit is vergelijkbaar met de overvloedige liefde en nabijheid van de moeder bij het baby'tje. Aan de wedergeboren mens worden nog niet veel eisen gesteld, de veilige hechtingen en bindingen en verbondenheid en intimiteit met God moeten nog verder worden gevormd.

Het aangezicht van God

In een concordantie lezen we dat het woord aangezicht meer dan 600 keer in de Bijbel voorkomt. De meest bekende tekst is de 'oud-testamentische zegen' in Num. 6:24-26:

“Moge de Heer u zegenen en u beschermen. Moge de Heer het licht van Zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn. Moge de Heer u Zijn gelaat toewenden en u vrede geven.”

Ps. 4:7-8 Laat het licht van uw gelaat over ons schijnen, in U vindt mijn hart meer vreugde.

Ps. 89:16 Gelukkig het volk dat van Uw Naam getuigt en leeft, Heer, in het licht van Uw gelaat. Juichend roepen zij Uw Naam, dag aan dag.

Ps. 21:7 Want Gij maakt hem rijk gezegend voor immer. Gij overstelpt hem met blijdschap voor Uw aangezicht.

Ps. 16:11 “Gij maakt mij het pad des levens bekend; overvloed van vreugde is bij Uw aangezicht, liefelijkheid is in Uw rechterhand, voor eeuwig”.

Deze laatste tekst wordt geciteerd door Petrus in zijn belangrijke toespraak in Handelingen 2:28:

“Gij hebt mij wegen ten leven doen kennen; Gij zult mij vervullen met verheuging voor Uw aangezicht”.

Spreuken 15:30: “Een lachend gezicht verblijdt het hart”

En van Jezus staat er metaforisch geschreven (over de begintijd, voordat Hij naar deze aarde kwam):

Deze tekstgedeelten spreken van de enorme levensvreugde die het brengt als we ons leren verheugen in Gods blijde blik naar ons. Het geeft ons energie. Het verdrijft oude valse (vergiftigende) schaamte die anderen wellicht op ons gelegd hadden door hoe ze ons behandeld hadden. God, de Allerhoogste, is het oneens met ieder die me neerbuigend bekijkt, met ieder die me misbruikt, met ieder die me niet ziet als waardevol! Heb je Zijn gezicht niet gezien? Heel Zijn gezicht zegt dat ik – en ook jij – er mogen zijn! Dat we – door

Jezus' verzoeningswerk – voor Hem oké zijn! (7).

Verdere ontwikkeling van de natuurlijke identiteit

Voordat de intellectuele ontwikkeling verder gestalte krijgt, oefenen de hersenen van de pasgeborene twee belangrijke vaardigheden. Ten eerste: de capaciteit van emoties leren verwerken en het weer snel tot rust komen na een emotionele piek. Onze hersenen hebben hun beperkingen om vreugde en blijdschap te verwerken. Een peuter krijgt, als hij of zij 6 maanden oud is, zelfbewustzijn. Dit gebeurt vooral door 'mindsight': kijk naar iemand en je weet hoe ze over je denken, vooral als je

iemand beter kent. Peuters met slechte bindingen en bevestigingen hebben daar helemaal geen gevoel meer over. Je leert door modellering. De baby dupliceert vooral door mindsight. Op éénjarige leeftijd kunnen kinderen zich in hun gezicht anders voordoen. Het kind van 6-12 maanden oud ontwikkelt zijn identiteit door vreugdevol en blij te zijn. Vanaf 12 maanden tot achttien maanden leert het kind vanuit boze of negatieve emoties weer terug te komen tot mensen waar ze van houden, een terugkeer naar blijdschap en vrede vanuit een negatieve emotie. Als de moeder bij een poepluier bijvoorbeeld 'bah' zegt, krijgt de peuter de schrik van zijn leven, want iemand die van je houdt, maakt

De identiteit van de mens die door God geschapen is een vreugdevolle identiteit

zomaar een afwijzend gebaar en geluid! Dit is een hele sterke afwijzende emotie die verwerkt moet worden. Als de moeder daarna weer lief en aardig doet, leert de peuter dat binnen een veilige liefdevolle relatie ook minder leuke dingen kunnen gebeuren, maar dat het toch weer tot rust kan komen omdat de geleerde bevestigende en veilige banden niet snel verbroken worden. Zo leert het tot rust te komen van een sterke emotie. De mate waarin dit mogelijk is, is afhankelijk van de neurologische mogelijkheden van het identiteitscentrum in de hersenen. Dit is het ROCP, de Rechter Orbitale Prefrontale Cortex. Rechter betekent de rechter hersenhelft, orbitaal betekent onder de oogkas, dus achter het rechteroog, prefrontaal betekent aan de voorzijde van de hersenen, en cortex betekent het schorsgedeelte van de hersenen. Een mens wordt geboren zonder dit gebied en het kan na 18 maanden uitgroeien tot 35 % van de omvang van de gehele hersenen. Deze groei hangt af van de stimulatie van het brein op dit gebied. Als het niet ontwikkeld of gestimuleerd wordt, vind je vaak atrofie of zelfs afbraak van geleerde verbindingen. Het limbische systeem myeliniseert (een vette stof komt om de zenuw die de geleidingsnelheid verbetert) wanneer het kind 15 maanden oud is. Sterke emoties worden sneller en heftiger ervaren. Het lijkt of er

een extra versnellingskracht ingezet wordt bij woede en angst. Als het kind een vreugdevolle identiteit heeft opgebouwd en geleerd heeft daarnaar terug te keren, geeft het geen problemen. En anders kunnen kinderen soms verschrikkelijke woedeaanvallen krijgen waar ze bijna niet meer uit komen. Ze leren niet relationeel te reageren, want tot dan toe ontwikkelt ieder deel van de emoties en hersenen zich op zichzelf. Bij een goede ontwikkeling van het ROCP leert de peuter door vreugdegevoelens één mens te zijn, waardoor verschillende delen van de hersenen gedirigeerd worden door het ROCP. De peuter leert later te synchroniseren met anderen. Als dit met gevoelens niet gebeurt, wordt de peuter gauw humeurig en worden boosheid en angst niet meer als van je zelf beleefd. Wanneer deze processen niet geleerd worden rond de acht-tiende maand, wordt het steeds moeilijker. Als je niet geleerd hebt terug te keren tot vreugde, mis je op een gegeven moment zelfs de mogelijkheden om neurologisch tot rust te komen. Op volwassen leeftijd leidt dat bij 60 tot 70 % tot psychische problemen.

Verdere ontwikkeling bij de geestelijke identiteit

Na de 'eerste liefde' moeten wedergeboren gelovigen de vreugdecapaciteit met God (be)oefenen. Zij moeten leren voor het aangezicht van God te komen en leren bij Hem te rusten. Je kunt ook zeggen: leren jezelf bij Hem tot rust te brengen. Dus niet leren in jezelf sterk te zijn, maar sterk te worden in Hem. In Psalm 84:5-8 (NBV) staat in dit verband:

“Gelukkig wie wonen in Uw huis, gedurig mogen zij U loven. Gelukkig wie bij U hun toevlucht zoeken met in hun hart de wegen naar u. Trekken zij door een dal van dorheid, het verandert voor hen in een oase; rijke zegen daalt als regen neer. Steeds krachtiger gaan zij voort om in Sion voor God (voor Zijn aangezicht) te verschijnen”.

Het is dus oefenen op de gebaande weg (NBV) van ons hart naar het hart van God, voor Zijn aangezicht. Naarmate die weg meer wordt gelopen, meer geoefend is, wordt hij meer begaanbaar en gemakkelijker. Zelfs al gaan we door een dal van dorheid (vergelijk 'bah' bij de peuter), als in ons hart (geest) die gebaande weg is, zal de dorheid veranderen in een bron van vreugde en vrede voor Zijn aangezicht, van kracht tot kracht. Door allerlei ge-

beurtenissen van zonden en stress moeten we leren naar het aangezicht van God te gaan om tot reiniging, vreugde en vrede te komen. Pas dan worden we geestelijk sterk of zoals David het zegt in Psalm 51:

“Scheep, o God, een zuiver hart in mij, vernieuw mijn geest, maak mij standvastig, verban mij niet uit uw nabijheid. (!!)

Neem uw Heilige Geest niet van mij weg. Red mij, geef mij de vreugde van vroeger, de kracht van een sterke geest”.

Een peutertje vindt verstoppertje spelen leuk. Dat is af en toe je gezicht verbergen, bijvoorbeeld onder een doekje en dan lachend weer tevoorschijn komen. Dit leert: ook al zie je me even niet, ik ben er toch en kom plotseling tevoorschijn. Dat is ook een geestelijk principe: we moeten erop vertrouwen dat God in ons leven ‘in control’ is, ook al zien we hem of bemerken Hem even niet.

Het belangrijkste leerproces van een baby en peuter tot 3 jaar is leren te ontvangen. Als dit op natuurlijke en geestelijke wijze niet geleerd wordt, zullen er later, als men volwassen is, stormachtige en oppervlakkige relaties ontstaan.

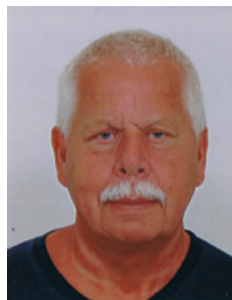
Groei in een volwassen identiteit

In het boek ‘Leven naar Gods plan’ (9) worden de verschillende taken, die geleerd moeten worden voor natuurlijke en geestelijke volwassenheid, uitgebreid beschreven. In dit artikel kan dat helaas niet allemaal uitgewerkt worden. Voor 4-12 jarigen is de belangrijkste leertaak: voor zichzelf kunnen zorgen. In geestelijke zin betekent dit leren: zelf bidden, wensen voor God neerleggen, doorzettingsvermogen ontwikkelen, leren ontdekken welke unieke eigenschappen God hem of haar gegeven heeft. Als dit niet geleerd wordt, zal het kind later, als het volwassen is geworden, geen (geestelijke) verantwoordelijkheid voor zichzelf kunnen nemen. De leeftijd van 13 jaar tot de geboorte van het eerste kind moeten worden geleerd voor twee mensen tegelijk te zorgen. Als dit niet geleerd wordt, zal de volwassene later niet in staat zijn om relaties aan te gaan waarin beiden voldoening ondervinden. Na het 13e jaar wordt geleerd een band met leeftijdsgenoten aan te gaan en een groepsidentiteit te ontwikkelen, men leert een bijdrage te leveren aan de gemeenschap en zich daarmee verbonden te voelen. Het spreekt vanzelf dat een gezonde geloofsgemeenschap daarin een grote rol kan spelen. Bij de ouderen, dat zijn degenen die de leeftijd van volwassen kinderen hebben, is de belangrijkste taak: voor de gemeenschap zorgen zonder daar iets terug te verwachten. Als deze taak niet volbracht wordt zullen geloofsgemeenschappen zich kenmerken door

steeds minder geestelijke volwassenheid. Een oudere waardeert ieder lid van de gemeenschap om wie hij is en zal de gemeenschap leiden en helpen geestelijk te groeien.

Voor veel mensen is het moeilijk voor het aangezicht van God te komen. De volgende oefening is een voorbeeld hoe dit gestructureerd kan gebeuren. Leren luisteren voor het aangezicht van God, hoe Hij jou ziet. Leer Zijn vreugde over ons te ontvangen!

Gerard Feller,
Augustus 2016

Notes

- 1) Ds. H.Korving, Urk Full_Banner_468x60_Refoweb2015
- 2) <https://stichting-promise.nl/bijbelstudies-bemoedigend/jesus-god-die-mens-geworden-is6.htm>
- 3) <https://stichting-promise.nl/algemeen/wedergeboorte-analogieen.htm>
- 4) <https://stichting-promise.nl/jim-wilder/bindingen.htm>
- 5) <https://stichting-promise.nl/jim-wilder/heel-de-mens-deel-3-neuropsychologie.htm>

- 6) <https://stichting-promise.nl/jim-wilder/emotionele-synchronisatie.htm>
- 7) <http://www.12accede.nl/aangezicht.html>
- 8) <https://stichting-promise.nl/jim-wilder/onvolwassen-leiderschap.htm>
- 9) Leven naar Gods plan, o.a. Jim Wilder, James G. Friesen e.a. ISBN 90-73743-19-2, De Hoop Publishing. Nog verkrijgbaar via de website van Promise en via St. Archippus.

Nog enkele leestips in dit verband:

<https://stichting-promise.nl/jim-wilder/de-identiteitsverandering-van-een-satanist.htm> Hier kunt u lezen hoe een identiteit wordt afgebroken en opnieuw kan worden opgebouwd.

In <https://stichting-promise.nl/jim-wilder/onvolwassen-leiderschap.htm> kunt u lezen wat er gebeurt als iemand met een zwakke christelijke Identiteit leiding krijgt in een geloofsgemeenschap.

<https://stichting-promise.nl/jim-wilder/de-vaderwereld.htm> Hier leest u wat in een gezin de gevolgen zijn van een vader met een sterke en een zwakke identiteit.

Dr. E. James Wilder, De rode draak verslagen: bouwen aan een liefdevolle gemeenschap, Archippus Boeken, Enschede 2008. Prijs € 24,95 , 376 pagina's , ISBN 978-90-79011-02-5.

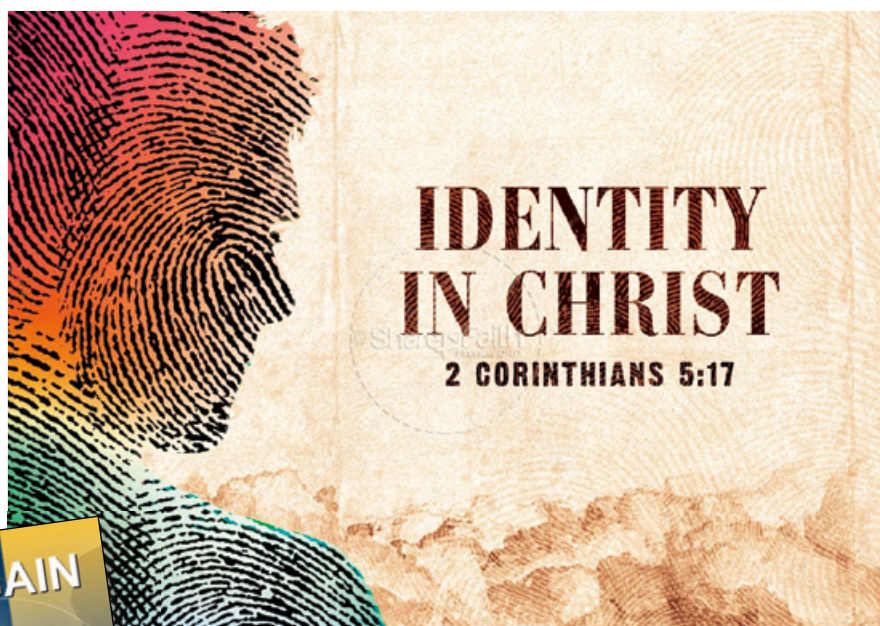
Dr. E. James Wilder, Met vreugde man zijn: groeien naar volwassenheid, 448 p., genaaid gebrocheerd. ISBN: 9789079011018. Verkoopprijs: € 24,95.

Weten wie je bent van God, dat is je

Neem hiervoor wekelijks minimaal

De bedoeling van de oefening

We hebben, als het gaat om onze identiteit, vaak verkeerde denkbeelden. Vaak spelen verkeerde criteria zoals lichamelijke of psychosociale daarbij een grote rol. Het is voor de christelijke identiteit van groot belang dat we in contact komen met God, en leren luisteren naar wat God door Zijn Woord en Geest zegt, wie we zijn. Daarvoor moeten we leren luisteren naar Hem. Daarbij spelen niet alleen intellectuele zaken, maar ook gevoelens en associaties, een rol. God gebruikt in de volgende Bijbelteksten tientallen beelden en vergelijkingen wie wij, gelovigen in Christus, mogen zijn voor Hem. In deze 'stille tijd' oefening of christelijke meditatieoefening kun je je op Hem afstemmen en op wie Hij zegt dat je bent. Als hulpmiddel heb je een paar vragen, die je helpen structuur in de oefening te brengen. Enkele vragen zijn deels verstandelijk

Involformulier: "Weten wie je bent in Christus, dat is je kracht"

Datum: _____

Tekst: _____

- In een andere vertaling:
- Context in de Bijbel:
- Bid, vraag God of Hij deze tekst in je hart en verstand wil brengen. Vraag of Hij persoonlijk tot je wil spreken.
- Schrijf de tekst in je eigen woorden op.
- Zie je of denk je aan een beeld of een vergelijking?
- Zijn er voorwaarden gesteld in de tekst?
- Welke associaties heb je hierbij?
- Schrijf op hoe de Here Jezus tot je spreekt in deze tekst.
- Word je bemoedigd? Waarom?
- Dank de Heer in een dankgebed, noem je bemoedigingen!
- Zijn er personen met wie je dit zou willen delen?
- Opmerkingen, aantekeningen, gedachten.

te beantwoorden, zoals de context, voorwaarden etc.. Ook zijn er vragen, die meer een appel doen op de rechterkant van de

hersenen, zoals welke associaties je hebt of de vraag: hoe spreekt God door die tekst? Als je bijvoorbeeld de tekst neemt dat wij de kinderen van God zijn, kun je je afvragen waarom God die vergelijking in Zijn Woord gebruikt en wat er binnen die relatie speelt. Zo zijn er tal van eigenschappen van een goede vader: hij geeft liefde, hij zorgt, hij voedt op, hij luistert, hij deelt leven etc., etc.. Dan kan

in die stille tijd er bijvoorbeeld uitspringen: een goede vader raapt zijn kind op als het struikelt en helpt het verder. Dat zijn zaken die je hoogstwaarschijnlijk wel weet, maar die door de Heilige Geest en het Woord plotseling weer intens onder je aandacht gebracht kunnen worden. En die je juist op dat moment nodig hebt of die je kunnen bemoedigen. Je mag dan zeggen: God heeft zo tot me gesproken door dat woord. Natuurlijk moeten de antwoorden getoetst worden: komen ze voort uit mijn oude leven of zelfs van de boze? Maar als je bidt voor bescherming en als je vanuit die bijbelse voorbeelden luistert naar de stem van God, leer je wat je identiteit is, wie je bent. Je oefent je geestelijke antenne voor het aangezicht van God (zie het artikel over identiteit voor het aangezicht van God).

Werkwijze

Lees het artikel over identiteit in het aangezicht van God nog eens door. Lees ook eerst tweemaal de bedoeling en werkwijze van deze oefening door. Het is de bedoeling om uit de vele Schriftplaatsen die hierna volgen een tekst uit te zoeken.

in het aangezicht kracht

een half uur de tijd

Deze Bijbeltekst moet je eerst in zijn context gaan lezen. Daarna in gebed aan God vragen of Hij deze tekst aan je hart en je verstand duidelijk wil maken. Dank God voor de inhoud van de tekst. Vraag of God persoonlijk tot je wil spreken. Schrijf de tekst in je eigen bewoordingen op. Als er beelden of vergelijkingen in de tekst gemaakt worden, probeer te omschrij-

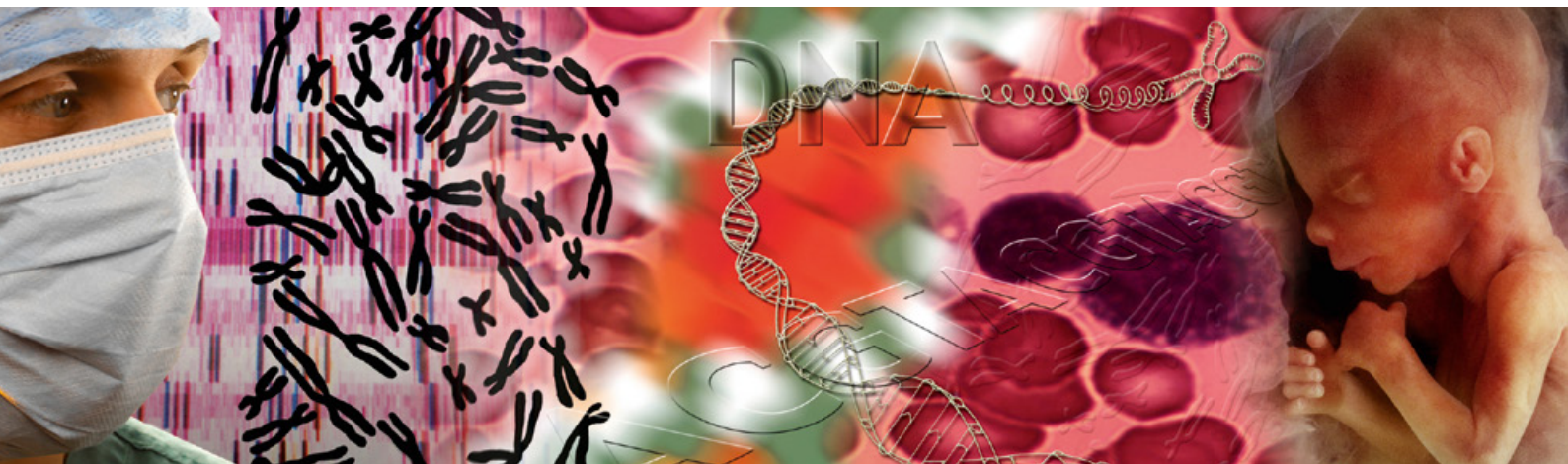
ven wat die beelden inhouden. Zijn er voorwaarden gesteld in de inhoud van de tekst? Schrijf op wat voor associaties je hierbij hebt, schrijf op hoe de Here Jezus Christus tot je spreekt en hoe je bemoeidigd wordt door deze tekst. Lees het ook hardop aan de Heer voor als een dankgebed, lees het ook voor aan personen die vertrouwd zijn. Ook als later op een

ander tijdstip je andere dingen te binnen schieten kun je die opschrijven. Maak alle aantekeningen in een apart schrift of map. Je kunt de vragenlijst steeds opnieuw printen. Dateer je aantekeningen. Je kunt zo een belangwekkend document voor jezelf opbouwen, waar je ook later veel steun en kracht uit kunt putten.

WIE BEN IK??¹

Mat. 5:13	Ik ben het zout der aarde
Mat. 5:14	Ik ben het licht der wereld
Joh. 1:12	Ik ben een kind van God.
Joh. 15:1,5	Ik ben een rank van de ware wijnstok, een kanaal voor de liefde van Christus
Joh. 15:15	Ik ben een vriend van Christus
Joh. 15:16	Ik ben door Christus uitgekozen en aangewezen om Zijn vrucht te dragen
Rom. 6:18	Ik ben een dienaar van de gerechtigheid.
Rom. 6:22	Ik ben een dienaar van God.
Rom. 8:14,15; Gal. 3:26; 4:6	Ik ben een zoon van God; God is mijn geestelijke Vader.
Rom. 8:17	Ik ben een mede-erfgenaam van Christus, en heb deel aan het erfgoed van Christus.
1 Kor. 3:16, 6:19	Ik ben Gods tempel. Zijn Geest en Zijn leven wonen in mij
1 Kor. 6:17	Ik heb mij aan de Heer gehecht en ben een geest met Hem
1 Kor. 12:27; Ef. 5:30	Ik ben een lid van het Lichaam van Christus
1 Kor. 15:10	Ik ben NIET de grote 'IK BEN' (Ex. 3:14; Joh. 8:24,28,58) Maar door genade van God ben ik wie ik ben.
2 Kor. 5:17	Ik ben een nieuwe schepping
2 Kor. 5:18,19	Ik ben verzoend met God en Hij heeft mij de bediening der verzoening gegeven
Gal.3: 26,28	Ik ben een zoon van God en ik ben in Christus een met andere christenen.
Gal. 4:6,7	Ik ben een erfgenaam van God, omdat ik een zoon van God ben.
Ef. 1:1, 1 Kor. 1:2, Fil. 1:1, Kol. 1:2	Ik ben een heilige.
Ef. 2:10	Ik ben een maaksel van God, in Christus Jezus geschapen om Zijn werk te doen.
Ef. 2:19	Ik ben een huisgenoot van God.
Ef. 3:1; 4:1	Ik ben een evangene in de Heer
Ef. 4:24	Ik ben rechtvaardig en heilig.
Fil. 3:20; Ef. 2:6	Ik ben een burger van een rijk in de hemel, en ik heb nu al een plaats in de hemelse gewesten.
Kol. 3:3	Ik ben verborgen met Christus in God.
Kol. 3:4	Ik ben een uiting van het leven van Christus, omdat Hij mijn leven is.
Kol. 3:12; 1 Thess. 1:4	Ik ben door God uitverkoren, heilig en bemind.
1 Thess. 5:5	Ik ben een kind van het licht en niet van de duisternis
Hebr. 3:1	Ik heb deel aan de hemelse roeping
Hebr. 3:14	Ik heb deel aan Christus, ik heb deel aan Zijn leven.
1 Petr. 2:5	Ik ben een levende steen en laat me gebruiken voor de bouw van een geestelijk huis.
1 Petr. 2:9,10	Ik hoor bij een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk God ten eigendom.
1 Petr. 2:11	Ik ben een bijwoner en vreemdeling in deze wereld waar ik tijdelijk woon.
1 Petr. 5:8	Ik ben een vijand van de duivel
1 Joh. 3:1,2	Ik ben een kind van God en ik zal gelijk zijn aan Christus, als Hij terugkomt op aarde
1 Joh. 5:18	Ik ben uit God geboren. Het kwaad, de duivel, heeft geen vat op mij

Bestaat er een

Samenvatting

De druk om homoseksueel gedrag te aanvaarden, neemt dagelijks toe. Een belangrijk onderdeel van dit aanvaardingsproces is de overtuiging dat homoseksualiteit aangeboren zou zijn. Twee belangrijke onderzoeksgebieden moeten deze aanname bevestigen, namelijk: de genetica en het onderzoek naar hersensstructuren. De zoektocht naar een gen dat geassocieerd is met homoseksualiteit, heeft tot nog toe niets opgeleverd wat reproduceerbaar is. Studies van tweelingen bleken het idee van een 'homo-gen' niet te ondersteunen. De bijdrage van de genetica aan de verklaring van homoseksueel gedrag is minimaal. Neurowetenschapper Simon LeVay stelde in 1991 dat er een specifiek onderdeel van de hypothalamus was dat qua grootte bij homoseksuele mannen anders was dan bij heteroseksuele mannen. Dit onderzoek is echter nooit herhaald. Meer recente studies van verschillende onderdelen van de hersenen wijzen op minimaal mogelijke verschillen maar tonen ook een grote mate van overlap bij homoseksuele mannen in vergelijking met heteroseksuele mannen. Reparatieve therapie (ook wel genoemd: seksuele heroriëntatietherapie) is enigszins effectief gebleken in het veranderen van de homoseksuele geaardheid, maar kent veel felle tegenstanders bij het grootste gedeelte van de werkers in de geestelijke gezondheidszorg en bij homo-activisten. Validatie van een wetenschappelijke theorie vereist dat andere onderzoekers dezelfde gegevens vinden bij het uitvoeren van dezelfde experimenten. Het gebrek aan reproduceerbaarheid van biologische studies over homoseksualiteit is een belangrijke belemmering om dit verschijnsel te begrijpen. Recent onderzoek

naar de hersen-plasticiteit suggereert dat hersenveranderingen het gevolg zijn van ervaringen en omgevingsfactoren. Deze uitkomsten hebben gevolgen voor nieuwe benaderingen van de heroriëntatietherapie. Biologische processen kunnen gedrag veranderen maar kunnen ze niet bepalen. Christenen moeten beter geïnformeerd worden over wetenschappelijke vraagstukken, maar moeten pseudowetenschappelijke verklaringen in een geest van liefde en waarheid beantwoorden.

Het opperste gerechtshof van California erkent (net als in Nederland) een homohuwelijk als legaal. Veel politici zijn praktiserend homoseksueel. Veel homoseksuele beroemdheden, vooral in de showwereld, halen het nieuws. In Amerika debatteert het congres over het 'vraag er niet naar, en vertel het niet' beleid voor homo's in het leger (in Nederland is dit geen item). Veel bekende pastors zijn betrokken in homoseksuele relaties. Over het algemeen is er in veel grote kerken een ontwikkeling die leidt tot grote verdeeldheid over dit onderwerp. Christenen ervaren van veel kanten druk om homoseksualiteit als een gewone expressie van seksualiteit te accepteren. Wetenschappelijke gegevens worden misbruikt om homoseksueel gedrag als iets behorende bij de 'hardware' van een mens te zien. God zou ons op deze manier geschapen hebben. Het is een hele kunst om in het netwerk van hele en halve waarheden en zelfs van propaganda een weg te zoeken in betrouwbare informatie.

Wie is homoseksueel?

In 1948 ontwikkelde Alfred Kinsey een 7-punts schaal voor seksueel gedrag (1).

Aan de ene kant van het spectrum (schaal 0 of 1) bevonden zich mensen die uitsluitend heteroseksueel geïnteresseerd waren en geen seksuele belangstelling voor hetzelfde geslacht hebben. Het andere deel van het spectrum (schaal 6) bestond uit mensen die uitsluitend geïnteresseerd waren in seksuele belangstelling voor hetzelfde geslacht en geen interesse hebben voor heteroseksueel gedrag. De middelste categorieën (schaal 2-5) hebben een verschillende mate van interesse in zowel homo- als heteroseksuele activiteiten. Hoewel deze schaal in sommige opzichten gebrekkig is, toont het aan dat er geen duidelijke scheidslijn is tussen 'heteroseksualiteit' en 'homoseksualiteit'. Het is belangrijk en noodzakelijk om onderscheid te maken tussen de homoseksuele praktijk en de homoseksuele geaardheid. Een heteroseksueel individu kan experimenteren met homoseksuele praktijken (dit komt vooral bij adolescenten voor) maar heeft een duidelijke hetero-oriëntatie. Veel mensen in gevangenschappen hebben voor een groot deel homoseksueel gedrag dat echter op geen enkele wijze de seksuele voorkeur van de betrokkenen aangeeft. De taal die zich bezighoudt met de beschrijving van mensen die op hetzelfde geslacht gericht zijn, evolueert. De afkorting LGBT, wat staat voor lesbisch, homoseksueel (gay), biseksueel en transgender, is een hedendaagse beschrijving van clusters van identificatie (we laten biseksuelen en transgenders buiten de beschouwing van dit artikel). In het taalgebruik maakt men onderscheid tussen lesbische en homo (gay) -seksuele praktijken en oriëntaties. Dat is een belangrijk onderscheid omdat het overgrote deel van onderzoeken naar seksuele geaardheid niet gaat over vrou-

homo-gen?

welijk gedrag maar betrekking heeft op het mannelijke gedrag.

Wat is dit homo-gen?

Het is nodig om iets te vertellen van de achtergronden van sommige begrippen voordat we kijken naar het onderzoek van het homo-gen. Wat is een gen, en waarom is het belangrijk? De nationale bibliotheek van medische genetica geeft de volgende definitie: Een gen is de fysische en functionele eenheid van erfelijkheid. Genen zijn opgebouwd vanuit DNA die informatie bevatten om eiwitten te maken. Bij mensen varieert het aantal DNA basen in genen van enkele honderden tot twee miljoen basen. Het Human Genome Project heeft geschat dat mensen tussen 20.000 en 25.000 genen hebben (2). Een gen leidt de aanmaak van een ander molecuul. Dit molecuul is meestal een eiwit, maar niet altijd. Dit is kenmerkend voor bepaalde biochemische processen in het lichaam. Als er een homo-gen bestaat moet het desbetreffende DNA-segment verantwoordelijk zijn voor de productie van een biochemie die invloed heeft op hetzelfde seksuele gedrag. Complexe gedragsvoorwaarden lenen zich niet goed voor dit soort analyses. Schizofrenie bijvoorbeeld is een stoornis waar al tientallen jaren intensief studie naar gedaan wordt. We weten nu nog steeds niet wat de oorzaak van die ziekte is. Genetische studies geven hier geen uitsluitsel; er is wel sprake van een duidelijke genetische component, maar er spelen ook andere factoren in het ontstaan van schizofrenie (3).

Genetische studies en Homo-genen

We moeten nog meer weten over genetica voordat we kunnen beoordelen of er een genetische bijdrage aan homoseksualiteit is. Een gebruikelijke indeling bij tweelingen is dat er identieke tweelingen zijn en twee-eiige tweelingen. Identieke tweelingen zijn afgeleid van de bevruchting van een eicel en een spermatozoön. Deze eicel splitst zich later in tweeën. Twee-eiige tweelingen worden gevormd door de bevruchting van twee verschillende eicellen en twee verschillende spermacellen. Identieke tweelingen hebben honderd procent van hun genen gemeenschappelijk en twee-eiige tweelingen slechts vijftig procent (4). Er zijn twee studies gedaan om te ontdekken of er een genetische bijdrage aan homoseksualiteit is. Daarvoor waren de meeste studies zeer gebrekkig

omdat ze met een klein aantal tweelingen werkten en twijfelachtige selectiestrategieën hadden en bovendien niet aan strikte beoordelingscriteria voldeden. Er werden twee recente studies opgesteld om de kritiek op eerdere onderzoeken tot zwijgen te brengen. Het ene onderzoek maakte gebruik van veertienduizend personen in Australië. De tweede studie maakte gebruik van een databestand van een bevolkingsonderzoek in 2005-2006 van alle volwassen tweelingen in Zweden. Beide studies toonden aan dat het genetische aspect slechts voor 35-37% de verklaring is voor de seksuele geaardheid bij mannen. Geen van hen heeft bewijzen geleverd voor een sterk genetische oorsprong van homoseksueel gedrag; veel meer werden aan individuele omgevingsfactoren grote invloed toegekend. Tot op heden zijn dit de meest grondige studies in dit onderzoeksveld.

De zoektocht naar het homo-gen

In het politieke klimaat van 1973 toen in hoge mate druk uitgeoefend werd door twee jaar durende acties van homoactivisten (7) verklaarde de American Psychiatric Association dat homoseksualiteit geen psychiatrische stoornis was. Dit leidde echter niet tot een verminderde belangstelling om de oorzaak van homoseksualiteit te achterhalen. Twee belangrijke studies in het jaar 1990 brachten hernieuwde aandacht voor de ontstaansvraag. Een was er gericht op het mogelijke bestaan van een homo-gen. De andere behandelde de vermeende verschillen tussen homo's en hetero's wat betreft de structuur van

de hersenen van. Beide studies werden uitgevoerd door homoactivisten en beide studies zijn sterk aangevochten, maar ze openden de deur voor het argument: 'We zijn zo geboren', een argument wat vaak gebruikt wordt in homoseksuele kringen. Geneticus Dean H. Hamer en zijn medewerkers (8) bestudeerden gezinnen waarin tenminste één persoon homoseksueel was. Ze hebben in een ander onderdeel van de studie ook gekeken naar een genetische analyse van broers die homoseksueel voelend waren. Chromosoom-analyse toonde een correlatie aan tussen homoseksueel gedrag en het bestaan van een unieke ligging van de chromosomen van sommige proefpersonen. Overigens bleek dat meer dan achttien procent van alle 'broeder-paren' geen overerving had van alle eigenschappen. Hamer concludeerde dat het er op leek dat Xq28 een gen bevat dat bijdraagt aan de homoseksuele geaardheid bij mannen (9). Het voorlopige karakter van deze 'conclusie' moet geplaatst worden onder het hoofdstuk 'ter discussie' van dit onderzoek. Hamer stelt: "Onze experimenten suggereren dat een locus (meetkundige plaats, of loci) die in verband staat met seksuele voorkeur, ligt binnen de ongeveer 4 miljoen basenparen van het DNA op het uiteinde van de lange arm van het X-chromosoom.....dit is groot genoeg om honderden genen te bevatten" (10). Dus er is niet echt sprake van een 'homo-gen', maar misschien zijn er honderden verschillende. Vragen over het onderzoek van Hamer kwamen er al snel. In een redactioneel commentaar van Science (11) werden de vele onenig-

heden en verschillen die op dat moment bestonden tussen de studie van Hamer en andere onderzoekers besproken. Twee verschillende studies konden de verbanden die Hamer gelegd had, niet vinden (12). Hamer antwoordde hierop dat de andere wetenschappers hun proefpersonen niet op dezelfde manier geselecteerd hadden en 'de moederlijke link' gemist hadden die hij had gevonden. Hamer bleef pogingen wagen om een specifieke biochemische koppeling met homoseksualiteit op moleculair niveau te vinden. In 2004 publiceerde hij een onderzoek dat ging over een specifiek enzym dat betrokken zou zijn bij het omzetten van androgenen (steroïde hormonen die helpen bij de ontwikkeling van manlijke kenmerken) naar oestrogenen (steroïde hormonen die betrokken zijn bij de ontwikkeling van vrouwelijke kenmerken) (13). Zijn team beredeneerde dat er enkele verschillen in de prenatale blootstelling van de zich ontwikkelende hersenen konden plaatsvinden die bepaalde genetische gegevens over mannelijke seksuele geaardheid konden verklaren.

Er werden geen verschillen gevonden met de eerder onderzochte groepen, hetgeen het potentiële biochemische verklaringsmodel uitsloot. In 2005 probeerden Hamer en zijn medewerkers mogelijke 'kandidaat-genen' nog wat duidelijker te identificeren (14), meer dan zijn studie van 1993. Vreemd genoeg bevestigde deze studie niet de link waarover hij in 1993 geschreven had. Verschillende mogelijke genen werden onderzocht, maar er was geen sluitend bewijs ten aanzien van de relatie van deze genen met mannelijk seksueel gedrag. Een recent uitgebreid artikel vat de verwarring van het onderzoek samen (15). Kunzig concludeert in dit artikel: "Op dit moment is er geen sluitende verklaring van het Darwinistische mysterie waarom homoseksualiteit

overleeft en geen algemene theorie hoe het in een individu ontstaat". Dean Hamer is later met zijn onderzoek een heel andere weg ingeslagen.

Ander Biologisch onderzoek

Terwijl Hamer zich met zijn 'homo-gen hypothese' druk maakte aan de oostkust van de Verenigde Staten, ontwikkelde een andere wetenschapper aan de westkust een ander soort onderzoek. Simon LeVay, een neurowetenschapper aan het Salk Institute voor Biologische Studies in San Diego, Californië, bestudeerde een klein weefsel in de hersenen, genaamd de hypothalamus dat een groot aantal hormonale processen reguleert waaronder velen die niets te maken hebben met de fysiologie van homoseksualiteit. LeVay gebruikte voor zijn studie hersenweefsels die afkomstig waren van autopsies van ziekenhuizen in California en New York (16). In enkele gevallen had hij wat onvolledige informatie van de betrokken personen. Negentien van de eenenveertig mannen waren homoseksuelen, die gestorven waren aan aids. Er waren daarnaast zestien heteroseksuele personen, waarvan er zes aan aids gestorven waren. Zes van de onderzochte weefsels waren afkomstig van vrouwen, waarvan de onderzoekers dachten dat ze heteroseksueel waren. Nadat hij alles geprepareerd en in kaart had gebracht, mat LeVay het volume van vier celgroepen waarvan hij dacht dat die belangrijk waren. De enige groep die van enig belang geacht werd, was INAH-3 (INAH is een afkorting van 'Interstitiële kern van het voorste gedeelte van de hypothalamus'). Er zijn echter een aantal significante problemen met het onderzoek van LeVay. Allereerst is niemand in staat geweest dit onderzoek over te doen. Ten tweede: de meeste van de onderzochte homoseksuelen zijn gestorven aan aids, maar hij heeft niet aangetoond of de aids-

infectie het betreffende hersenweefsel had aangedaan. Ten derde is het bestudeerde gebied anatomisch heel slecht gedefinieerd. Wat de onderzoekers gemeten hebben, was sterk afhankelijk van subjectieve beslissingen, vooral omdat het gebied wat LeVay bestudeerde zo groot was als een graankorrel. Ten vierde: de gegevens toonden aan dat er een significante overlapping bestond tussen de grootte van INAH-3 in de hersenweefsels van heteroseksuele en homoseksuele mannen. De latere studies over de hersenstructuren bewezen het tegendeel van de aanvankelijke stelling.

Een studie in 2008 mat de hersenweefsels en bloeddorstrooming waarbij gebruikt gemaakt werd van een MRI- en PET-scan (17). Er werd onderzoek gedaan naar de mogelijke verschillen waarin homo- en heteroseksuelen cognitieve processen verwerkten. De parameters die hierbij gebruikt werden, waren niet direct verwant aan seksueel gedrag.

Maar opnieuw werd de uitspraak van de onderzoekers, dat de hersenstructuren van homoseksueel voelende mannen veel verwantschap had met hetero-vrouwen, gelogenstraft. Ook nu bleek de overeenkomst tussen hetero- en homoseksuelen vrij groot. Wat men statistisch aannam bleek in werkelijkheid niet zo te zijn. Dit soort van testen maakt geen duidelijk onderscheid tussen homo- en heteroseksuele mannen. Een klein aantal recente studies suggereerde dat de tweede zoon in een gezin een grotere kans op homoseksualiteit zou maken (18). Na de eerste zoon zou de moeder een zekere immuniteit voor het mannelijke bloed ontwikkelen. Deze immuunreactie zou antistoffen bij de moeder genereren die reageren met de mannelijke eiwitten tijdens de zwangerschap van de tweede zoon. De studies veronderstellen dat deze zodanig de ontwikkeling van de hersenen kunnen veranderen dat de kans om als homo geboren te worden groter zou zijn. Op dit moment zijn er geen specifieke antilichamen geïdentificeerd voor het bewijs van die hypothese.

In een in 2008 gepubliceerd artikel in de Los Angeles Times (19) is gekeken naar een verscheidenheid aan biologische en fysische metingen die gebruikt werden om homoseksuele en heteroseksuele mannen te vergelijken. De schrijver concludeert dat er op dat moment geen indicatie bestaat dat er een betrouwbare voorspelling van seksuele geaardheid gemaakt kan worden.

Kunnen homoseksuelen echt veranderen?

In 1973 deed Robert Spitzer, een psychiater aan het Columbia University College

van artsen en chirurgen, een succesvolle poging om homoseksualiteit van de lijst van psychiatrische stoornissen te verwijderen. Dit kwam mede tot stand door Spitzers baanbrekende en controversiële artikel over homoseksualiteit dat hij dat jaar bij de American Psychiatric Association ingediend had (20). Spitzer had in 1999, bij de jaarlijkse vergadering van de American Psychiatric Association, contact met enkele ex-homofielen die demonstreerden tijdens de vergadering (21). Zij beweerden dat hun seksuele geaardheid van heteroseksueel veranderd was naar heteroseksueel. Spitzer reageerde hierop dat er in de onderzoeksliteratuur geen duidelijk antwoord beschikbaar was om die verandering te ondersteunen noch te weerleggen, en ging verder met zijn eigen onderzoek, een studie van een groep van tweehonderd personen die een soort van heroriëntatie ervaren hadden naar een heteroseksuele levensstijl. Spitzer publiceerde zijn rapport en onderzoeksresultaten in het tijdschrift *Archives of Sexual Behavior* (22). Eindredacteur Kenneth Zucker besloot om het artikel, samen met een aantal peercommentaren, te plaatsen, met tot slot een definitief antwoord van Spitzer hierop. Het artikel veroorzaakte heel wat consternatie omdat Spitzer geschreven had 'dat er aanwijzingen waren dat na enige vorm van reparatieve therapie bij sommige homoseksuele mannen en lesbische vrouwen veranderingen in de seksuele geaardheid mogelijk waren (en inderdaad ook voorkwamen)' (23). Veel van de reacties op zijn onderzoek waren kritisch, afkomstig van professionele werkers die beweerden dat er niets mis is met homoseksualiteit en die een hekel hadden aan de 'religieuze vooroordelen' van de deelnemers van de enquête. Andere reacties stonden meer open voor de mogelijkheid dat men in het verleden over een mogelijke verandering van homoseksualiteit misschien te snel en lichtvaardig geoordeeld had. Spitzer kreeg nadien te maken met een aantal persoonlijke aanvallen van collega's en homoactivisten. Zucker schreef in zijn redactioneel commentaar over de 'ernstige tekortkomingen' in de onderzoeksliteratuur van zowel de 'reparatieve therapie' (die in die tijd zo genoemd werd) en de bevestigingstherapieën die ontworpen waren om de levensstijl van homoseksuelen aan te passen (24). Hij beweerde dat het bij beide vormen van onderzoek ontbrak aan theoretische onderbouwing en dat de database 'primitief' was. Hij concludeerde dat het moeilijk te begrijpen was dat professionele organisaties geen duidelijke verklaringen konden geven die niet door 'retorische ijver' verontreinigd waren.

Sinds het grote onderzoek van Spitzer

is er weinig materiaal gepubliceerd. Een overzicht van de National Library of Medicine database bevat slechts vier referenties onder de term 'homoseksuele reparatieve therapie' sinds 2003 behalve een paar artikelen over de ethiek van de praktijk. Voor homoseksuelen die niet geloven dat er iets 'gerepareerd' moet worden (reparatieve therapie), wordt de term seksuele heroriëntatie therapie steeds meer gebruikt. Van de tien artikelen die sinds 2003 over seksuele heroriëntatietherapie gaan, worden er slechts twee met behandelresultaten genoemd, waarvan een met succesvolle resultaten (25). Zeven werden gepubliceerd in het tijdschrift *Christian Bioethics*, die meer de ethische kwesties in de behandeling beschreven. Spitzer noemde in een interview met 'Christianity Today' twee mogelijke verklaringen hiervoor: Ten eerste zijn reparatieve therapeuten die zich bezighouden met herstel, geen wetenschappers; ze hoeven geen studies hierover te doen. De tweede reden is, denk ik, dat als aan homo's voorgesteld wordt vanuit het National Institute of Mental Health een dergelijke studie te doen dat de meesten dit als tijdverspilling en een vorm van bedrog zullen kwalificeren, dus waarom eraan meedoen? (26).

Een organisatie die zich toegelegd heeft op hulp aan homoseksuelen die willen veranderen, is de National Association for Research and Therapy (NARTH). Deze groep bestaat uit psychiaters, psychologen, gedragswetenschappers en professionele begeleiders die hun achtergronden

in religie, recht en onderwijs hebben. Het uitgangspunt van NARTH (volgens hun website) is: NARTH behartigt de rechten van personen met ongewenste homoseksuele aantrekkingskracht om effectieve psychologische zorg te ontvangen en het recht van professionals om die zorg te bieden (27). De vereniging biedt een verscheidenheid aan online onderzoek en educatieve middelen voor iedereen die geïnteresseerd is in dit onderwerp.

Hoe zou het definitieve bewijs eruit moeten zien?

De voortdurende discussie over de vraag of homoseksualiteit aangeboren of zich ontwikkeld heeft, of zelfs op de een of andere wijze gekozen wordt, is verwarrend. Er zijn tegenstrijdige studies gepubliceerd. Er lijkt geen duidelijke manier te zijn om onderscheid te maken tussen een homoseksueel en een heteroseksueel persoon. Als er een biochemische factor bestaat die verantwoordelijk zou zijn voor homoseksueel gedrag, welke eigenschappen zou die dan moeten hebben? Hoe zou het als een echte indicator kenbaar zijn? Als het onderzoek naar de oorsprong van homoseksualiteit betrouwbaar is, moet het aan een aantal belangrijke voorwaarden voldoen. De populatie waarvan studie gemaakt wordt, moet duidelijk omschreven worden. Er is op dit moment geen duidelijk onderscheid tussen 'heteroseksueel' en 'homoseksueel'. De meest gebruikte schaal waarin onderscheid gemaakt wordt, kent zeven gradaties, zoals hierboven vermeld. De meeste van de vroegere studies kennen

die schaal niet. In tegenstelling tot de procedures van de National Academy of Sciences in 2008 over hersenstructuren waarin alleen rekening gehouden werd met 'helemaal of maximaal homoseksueel' of 'helemaal of maximaal heteroseksueel', omvatte de eerdergenoemde Kinsey-beoordeling meer gradaties. Door die keuze van 'uiterste' scores waren er geen uitslagen van waarden tussen deze uitersten. Deze differentiatie in de onderwerpselectie zal nodig zijn om meer zinvolle en betrouwbare uitslagen te krijgen. De kenmerkende factor in het biologisch onderzoek moet reproduceerbaar zijn. Verschillende onderzoeksteams die met behulp van verschillende technieken werken, moeten allemaal dezelfde resultaten opleveren. Met behulp van verschillende technieken elimineert men een mogelijke meetfout in een specifieke werkwijze. Tot op heden heeft geen enkel onderzoek een reproduceerbare kenmerk (marker) opgeleverd, met uitzondering van studies die een geringe genetische invloed vertonen waarvan de resultaten verklaard kunnen worden. Specifieke kenmerken dienen duidelijk onderscheid te maken tussen de bevolkingsgroepen. Er is tot nu toe geen enkel element gevonden die duidelijk de homoseksuele populatie kenmerkt, noch een van de niet-homoseksuele bevolking. Studies van de hersenstructuren tonen een aanzienlijk overlap tussen de twee groepen.

Het onderzoek moet niet voor tweeërlei uitleg vatbaar zijn. Een neutrale waarnemer moet in staat zijn uitsluitend op basis van wetenschappelijk bewijs naar de gegevens en conclusies te kijken en niet door de gekleurde bril van een persoonlijke agenda. Helaas worden de twee belangrijkste onderzoeksgebieden overschaduwd door een zekere mate van persoonlijke vooroordelen. Zowel Hamer en LeVay zijn open over hun eigen homoseksualiteit. Het pleit voor Hamer dat hij zijn persoonlijke vooroordelen erkent en daardoor de beperkingen van het onderzoek. In een interview van november 1995 in het blad Time (28) zegt hij: "Vanuit de tweelingstudies weten we al dat de helft of meer van de seksuele geaardheid niet erfelijk is. Onze studies proberen de genetische factoren aan te wijzen, niet om de psychosociale factoren te ontcrachten". LeVay echter zag af van zijn wetenschappelijke onderzoekspositie, betaalde al zijn overheids subsidie terug en sloot zich aan bij een homoactivisten-organisatie, die een jaar na het verschijnen van zijn artikel over de structuur van het brein opgericht was. Tot op heden richten zijn publicaties zich op andere zaken in het belang van de homoseksuele gemeenschap en niet meer op laboratoriumonderzoek.

Neuroplasticiteit van het brein en homoseksueel gedrag

Men heeft tientallen jaren gedacht dat alleen in de kindertijd de hersenen worden gevormd en kunnen veranderen en dat dit bij volwassenen niet meer mogelijk was. De enige veranderingen die later konden plaatsvinden, dacht men, kwam door trauma, degeneratie of veranderingen in het aantal synapsen. Recent onderzoek echter laat een heel ander beeld van de hersenen zien. De hersenen worden nu veel meer gezien als een veranderlijk, plastisch geheel dat inspeelt op nieuwe ervaringen. In een artikel in 2007 van Time Magazine wordt een aantal studies beschreven die veranderingen aantonen in de hersenen als gevolg van mentale stimuli. Niet alleen was er een neurale functieverbetering, bijvoorbeeld bij mensen die veelvuldig piano speelden of verbeteringen bij mensen met compulsieve dwang na gedragstherapie, maar ook de fysieke structuur van de hersenen werd veranderd. De literatuur over de hersenstructuur bij depressie toont soortgelijke gegevens. Een specifieke studie bij patiënten met een unipolaire depressie (30) toonde een afname van een gedeelte van de hersenen. Een 'follow up' studie in 2007 (31) leidde tot het inzicht dat de volwassen hersenen in hun structuur veel flexibeler zijn dan men ooit gedacht had en dat ze tot fysieke veranderingen konden leiden als gevolg van psychologische veranderingen in het leven van een persoon. Deze onderzoeksresultaten hebben een aantal voor de hand liggende implicaties voor het onderwerp homoseksualiteit. Met de genetica 'in het achterhoofd' moet men serieus de vraag van een latere invloed op de hersenen overwegen. Fysieke of emotionele ervaringen in de

kindertijd kunnen vooral voor sommigen die daar extra gevoelig voor zijn leiden tot veranderingen in de hersenstructuur; deze mogelijkheden moeten allemaal onderzocht worden. Het is duidelijk dat veel onderzoek op basis van wettelijke en ethische gronden uitgesloten moet worden, maar er bestaan wel degelijk enkele veelbelovende studies. De bevindingen daarvan kunnen ook nuttig zijn bij het ontwerpen en implementeren van meer effectieve therapieën om seksuele heroriëntatie te ondersteunen.

De misvatting van het genetisch determinisme

Door de toegenomen kennis van de genetica kregen steeds meer mensen het idee: 'het komt door mijn genen'. In de onderzoeksliteratuur werden steeds meer genen verantwoordelijk gesteld voor alcoholisme, drugsverslaving, het nemen van grote risico's, seksuele promiscuïteit, ontrouw en andere vormen van ongewenst gedrag. Een studie suggereerde zelfs dat de politieke oriëntatie van mensen deels bepaald werd door hun genen (32). Er is een wijdverbreid geloof dat genen verantwoordelijk zijn voor bepaalde gedragingen van mensen omdat ze door hun biochemische samenstelling daartoe gedwongen zouden zijn. Bewijs voor dit geloof ontbreekt echter. Biologische processen die menselijk gedrag volkomen verklaren, bestaan niet. Er zijn geen duidelijke biochemische of genetische factoren die een persoon zouden dwingen zich homoseksueel te gedragen. Zelfs al zou het zo zijn dat genen een specifiek gedrag zouden beïnvloeden, zou dat dan een simpel excuus betekenen? Natuurlijk niet. We negeren niet het gedrag van alcoholisten, maar we proberen ze te helpen. Net zoals we gewelddadig gedrag

van mensen niet goedkeuren, maar proberende adequate hulp te geven. Al deze gedragingen hebben nadelige gevolgen, net als homoseksueel gedrag.

Homoseksualiteit en de christelijke gemeenschap

Er zijn grote verschillen in de manier waarop de christelijke kerken omgaan met homoseksueel gedrag. De hoofdstroom van protestante denominaties gaat uit van bijbelse interpretaties die homoseksueel gedrag toestaan en goedkeuren. Conservatieve christenen geloven dat de betekenis van de Bijbel onveranderd is en grenzen stelt aan seksueel gedrag. Kerken ervaren steeds meer druk om homoseksuelen in het huwelijk te verbinden. Predikers die zich uitspreken tegen het praktiseren van homoseksueel gedrag, worden in veel delen van de wereld als haatpredikers aangemerkt. In dit alles moeten toegewijde christenen in de discussies goed voorbereid en geïnformeerd worden. Ze moeten zich bewust zijn van de vaak vooringenomen liberale standpunten van de media en hun stem laten horen in kranten en op radio en tv-stations. Tevens moeten ze op de hoogte zijn van de enorme verborgen gezondheidsproblemen in verband met homoseksualiteit. Het is van groot belang dat we innerlijk op een goede manier voorbereid zijn op de strijd die gestreden moet worden in de klas, in de politieke arena en in kerken, die de traditionele bijbelse waarden verlaten hebben. Deze strijd moet gevoerd worden in liefde, niet in boosheid of haat. Christenen moeten de beschuldiging dat ze 'homofob' zijn, ontkrachten in een maatschappij die christenfoob is.

© Donald F. Calbreath, Ph.D.

Calbreath ging in 2006 met pensioen, na 22 jaar werkzaam geweest te zijn op de chemische faculteit aan de Whitworth Universiteit in Spokane, Washington. Zijn onderzoeksinteresses hebben betrekking op de relatie tussen neurochemie en menselijk gedrag.

© Vertaling: Gerard Feller

(eerder gepubliceerd in CRI Christian Research Instituut, Article ID: JAF3316, mei 2011)

Noten

1. "Kinsey's Heterosexual-Homosexual Rating Scale", Research Program, The Kinsey Institute, Indiana University, <http://www.indiana.edu/~kinsey/research/ak-hhscale.html>.
2. "What Is a Gene?" Handbook, Cells and DNA, Genetics Home Reference, a Service of the U. S. National Library of Medicine, <http://ghr.nlm.nih.gov/handbook/basics/gene>.
3. "The NIMH Genetic Study of Schizophrenia", National Institute of Mental Health, <http://gauss.nimh.nih.gov/sibstudy>.
4. <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/228983/human-genetics/50742/Identical-twins>.
5. J. Michael Bailey, Michael P. Dunne, and Nicholas G. Martin, "Genetic and Environmental Influences on Sexual Orientation and Its Correlates in an Australian Twin Sample," *Journal of Personality and Social Psychology* 78, 3 (2000): 524–36.
6. Niklas Langström, Qazi Rahman, Eva Carlström and Paul Lichtenstein "Genetic and Environmental Effects on Same-Sex Sexual Behavior: A Population Study of Twins in Sweden", *Archives of Sexual Behavior* (2008) (an e-publication prior to being in print).
7. Charles W. Socarides, "Sexual Politics and Scientific Logic: The Issue of Homosexuality", *The Journal of Psychohistory* 19, 3 (1992), <http://www.geocities.com/kidhistory/homopolo.htm>.
8. Dean H. Hamer, Stella Hu, Victoria L. Magnuson, Nan Hu, and Angela M. L. Pattatucci, et al., "A Linkage between DNA Markers on the X Chromosome and Male Sexual Orientation", *Science* 261 (1993): 321–27.
9. *Ibid.*, 325.
10. *Ibid.*, 326.
11. Ingrid Wickelgren, "Discovery of Gay Gene Questioned", *Science* 284 (1999): 571.
12. See George Rice, Carol Anderson, Neil Risch, and George Ebers, "Male Homosexuality: Absence of Linkage to Microsatellite Markers at Xq28", *Science* 284 (1999): 665–67.
13. Michael G. DuPree, Brian S. Mustanski, Sven Bocklandt, Caroline Nievergelt, and Dean H. Hamer, "A Candidate Gene Study of CYP19 (Aromatase) and Male Sexual Orientation", *Behavior Genetics* 34, 3 (2004): 243–50.
14. Brian S. Mustanski, Michael G. DuPree, Caroline M. Nievergelt, Sven Bocklandt, et al., "A Genomewide Scan of Male Sexual Orientation", *Human Genetics* 116 (2005): 272–78.
15. Robert Kunzig, "Finding the Switch", *Psychology Today*, May/June (2008): 89–93.
16. Simon LeVay, "A Difference in Hypothalamic Structure between Heterosexual and Homosexual Men", *Science* 253 (1991): 1034–37.
17. Ivanka Savic and Per Lindström, "PET and MRI Show Differences in Cerebral Asymmetry and Functional Connectivity between Homo- and Heterosexual Subjects", *Proceedings of the National Academy of Sciences* 105 (2008): 9403–8.
18. David A. Puts, Cynthia L. Jordan, and S. Marc Breedlove, "O Brother, Where Art Thou? The Fraternal Birth-Order Effect on Male Sexual Orientation", *Proceedings of the National Academy of Sciences* 103 (2006): 10531–2.
19. Regina Nuzzo, "What Does Gay Look Like?" *Los Angeles Times*, June 16, 2008.
20. APA document reference number 730008, accepted for inclusion in the DSM-II in 1973, http://www.psychiatryonline.com/DSMPDF/DSM-II_Homosexuality_Revision.pdf.
21. Douglas LeBlanc, "Therapeutically Incorrect—Atheist Psychiatrist Argues That Gays Can Change", *Christianity Today*, April 2005, 94.
22. Robert L. Spitzer, "Can Some Gay Men and Lesbians Change Their Orientation? 200 Participants Reporting a Change from Homosexual to Heterosexual Orientation", *Archives of Sexual Behavior* 32 (2003): 403–17.
23. *Ibid.*, 403 (abstract).
24. Kenneth Zucker, "The Politics and Science of Reparative Therapy", *Archives of Sexual Behavior* 32 (2003): 399.
25. A. Dean Byrd, Joseph Nicolosi, and Richard W. Potts, "Clients' Perceptions of How Reorientation Therapy and Self-Help Can Promote Changes in Sexual Orientation", *Psychological Reports* 102, 1 (2008): 3–28.
26. LeBlanc, 94.
27. "NARTH Mission Statement". About NARTH, National Association for Research and Therapy of Homosexuality, <http://www.narth.com/menu/mission.html>.
28. Hamer, quoted in Anastasia Toufexis, "New Evidence of a 'Gay Gene'". *Time*, November 13, 1995, 95.
29. Sharon Begley, "How the Brain Rewires Itself". *Time*, January 29, 2007, 72.
30. Frank P. McMaster and Vivek. Kusumakar, "Hippocampal Volume in Early-Onset Depression," *BMC Medicine* 2, 2 (2004): 1–6.
31. Boldizar Czeh and Paul. J. Lucassen, "What Causes the Hippocampal Volume Decrease in Depression? Are Neurogenesis, Glial Changes, and Apoptosis Implicated?" *European Archives of Psychiatry and Clinical Neuroscience* 257, 5 (2007): 250–60.
32. "Are Politics in Your DNA?" *The Scientist Daily e-mail newsletter*, January 9, 2007. No author given in original article. Available through *The Scientist Magazine of the Life Sciences*, <http://www.the-scientist.com/register/>.

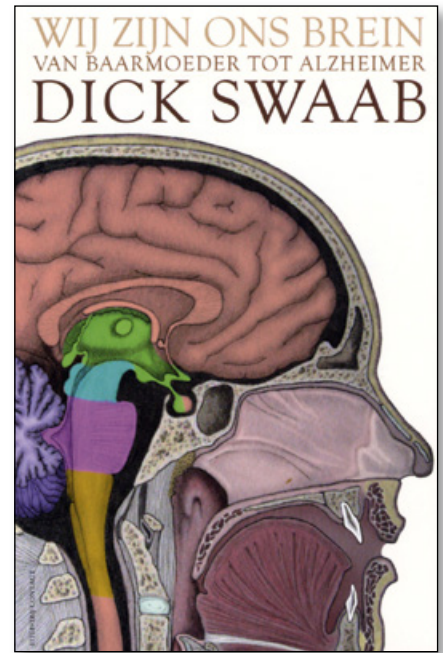
Homoseksualiteit aangeboren?

In het populaire boek van Dick Swaab: *We zijn ons brein* beschrijft hij een gedeelte van de hersenen dat er bij homo's anders uit zou zien als bij hetero's.

Zijn theorie is dat homoseksualiteit wordt veroorzaakt doordat de hersenen van een homoseksuele man in de baarmoeder op een cruciaal moment tijdens de tweede helft van de zwangerschap aan net wat minder testosteron zijn blootgesteld dan gebruikelijk is. Daardoor pakt de hypothalamus wat vrouwelijker uit dan bij de meeste mannen. Een seksuele voorkeur voor andere mannen zou het gevolg zijn. Rebecca Jordan-Young ziet niets in deze theorie. "Over het geheel genomen is het bewijs dat hormonen vóór de geboorte de seksuele oriëntatie beïnvloeden, op z'n best triest te noemen", schrijft ze. Voor die boude uitspraak gaat ze niet over een nacht ijs. Al sinds het begin van de jaren negentig volgt Jordan-Young alle weten-

schappelijke publicaties over de testosterontheorie op de voet. In haar boek analyseert ze nagenoeg elke artikel die over dit onderwerp werd geschreven: meer dan driehonderd in totaal. Tijdens dat analyseren, schrijft ze, begon het langzaam maar zeker te dagen dat er iets niet klopte. De verschillende onderzoeken spraken elkaar tegen, en sommige wetenschappers -waaronder Swaab- leken volgens haar aan tunnelvisie te lijden: voor alternatieve verklaringen bleek geen ruimte. "Geen van hen heeft ooit de mogelijkheid overwogen dat het structurele verschil [tussen homoen heterohersenen] zou kunnen komen door verschillend gedrag en ervaring, in plaats van andersom".

Die verklaring sluit Swaab inderdaad uit. "Hoewel er vaak verondersteld werd dat ook de ontwikkeling na de geboorte van belang zou zijn voor onze seksuele oriëntatie, ontbreekt hiervoor ieder bewijs",

schrijft hij in *We zijn ons brein*. Hij en Jordan-Young staan dus lijnrecht tegenover elkaar.

Bron: Nemo kennislink 8-10-2010
Wij zijn ons brein door Dick Swaab
Brain storm door Rebecca Jordan-Young (Harvard University Press)

De Bijbel en homoseksualiteit

Een hermeneutiek van de relevante bijbelteksten

'Professor Gagnon heeft het tot nu toe meest gezaghebbende academische boek geschreven over de Bijbel en de homoseksuele praxis. Het is een krachtig weerwoord tegen de revisionistische, pro-homoseksuele lezing van de Bijbel, die ongetwijfeld gevoerd wordt door de seksuele revolutie van de zestiger jaren van de vorige eeuw. Gebaseerd op zijn indrukwekkende kennis van zaken en onberispelijke logica heeft hij systematisch, lexicaal, exegetisch, contextueel en historisch de zwakheden in de nieuwe interpretaties aangetoond. Niemand kan hem aanwrijven een bekrompen fundamentalist te zijn. Zijn academische kennis is verlicht en evenwichtig, en hij wordt niet gedreven door animositeit tegen homoseksuelen, maar juist door liefde voor God, voor mensen en voor de waarheid. Lezers die zijn magnum opus aandachtig

lezen, zullen er zeker door verrijkt worden.' Michael L. Brown, Ph.D. semitische talen (NYU), auteur van *Can You be Gay and Christian?*

'Dit is een briljant, origineel en zeer belangrijk werk dat getuigt van uitmuntende, wetenschappelijke degelijkheid. Het is een onmisbaar boek, zelfs voor hen die het niet eens zijn met de auteur.' James Barr (1924-2006), distinguished professor Hebreeuwse Bijbel, Vanderbilt University

'Geen enkele christen die nadenkt over homoseksualiteit kan dit boek negeren. Of u het nu met de auteur eens bent of niet, dit boek is een bijzonder nauwgezet academisch verslag van de bijbelse en postbijbelse tradities over homoseksuele relaties, en het openbaart de zwakte van veel moderne discussies over dit onderwerp.'

John Barton, Oriel and Laing professor (em.) van de Interpretatie van de Heilige Schrift, universiteit van Oxford

'Gagnons scherpe logica, zijn wijze en behoedzame beoordeling van de bijbelteksten en zijn uitgebreide onderzoek zouden dit boek tot een dominante stem moeten maken in het huidige debat over dit zeer gevoelige onderwerp.' Jerome Murphy O'Conner (1935-2013), OP (Orde der Predikheren), van 1967 tot aan zijn dood hoogleraar Nieuwe Testament aan het

École Biblique in Jeruzalem
Titel: De Bijbel en homoseksualiteit-Een hermeneutiek van de relevante bijbelteksten.

Auteur: Robert A.J. Gagnon

Pagina's 710

ISBN 978 94 91706 54 7 Prijs € 27,95

Uitgeverij Maatkamp te Zelhem

door prof.dr. Robert A.J. Gagnon, universitair hoofddocent Nieuwe Testament te Pittsburgh Theological Seminary. (Pittsburgh, PA)

Boekrecensie

Wat de Bijbel werkelijk leert over homoseksualiteit, Kevin DeYoung (Apeldoorn: De Banier, 2016), 191 pp., oorspronkelijke titel: *What Does the Bible Really Teach about Homosexuality?* 2015. ISBN: 9789462786356 (Paperback) € 16,95
ISBN: 9789462789692 (E-book) €12,99

Dit boek over homoseksualiteit heeft een nogal pretentieuze titel. Het begint met maar liefst negen aanbevelingen van geestverwanten waardoor de verwachtingen nog meer opgeschroefd worden. Dan volgt deel 1: 'Gods Woord begrijpen', en deel 2: 'Antwoord op tegenwerpingen', waarna we drie appendices vinden, een bibliografie, een dankwoord en tenslotte het register van Schriftplaatsen van maar liefst acht pagina's. De vertaler Peter Meeuwse heeft niet vermeld welke Bijbelvertaling hij heeft gehanteerd, maar dat blijkt de Statenvertaling te zijn, en wel in een moderne spelingsvariant.

Wat opmerkelijke aanhalingen uit dit boek: De oorzaak of oorzaken van homoseksualiteit zijn wel onderzocht, maar niet gevonden. (p. 131) Op p. 133 en 135 worden vier namen genoemd van personen die een volkomen seksuele transformatie hebben ervaren. Het enige christelijke alternatief voor christenen met homoseksuele gevoelens is een leven van onthouding. (p. 134) Is homoseksuele activiteit een zonde waar je berouw van moet hebben, waar je van moet wegvlugten, en die vergeven moet worden, of is er een context mogelijk waarin wij seksuele intimiteit tussen mensen van hetzelfde geslacht als een zegen mogen beschouwen die het waard is om gevierd en officieel gemaakt te worden? Onder de vele goede vragen over dit zeer tere onderwerp is dit de vraag die dit boek probeert te beantwoorden. (p. 18) Na behandeling van teksten die over homoseksualiteit gaan (Gen. 1, 2, 19; Lev.18, 20; Rom.1; 1Kor.6 en 1Tim.1), beantwoordt DeYoung deze hoofdvraag op p. 82 met: 'homoseksuele activiteit is geen zegen die je mag vieren en officieel mag maken, maar een zonde waarvan je je moet bekeren, die je moet

verlaten en die vergeven kan worden.'

De auteur behandelt de Bijbel als 'Gods Woord, als een geïnspireerd, gezaghebbend, onbreekbaar, geheel betrouwbaar verslag van goddelijke openbaring.' (p. 18, 19) Af en toe verwijst hij naar de omliggende culturen. Hij stelt eerlijk en helder dat hij een traditionele visie op het huwelijk verdedigt.

Hij geeft toe dat zijn onderwerp een belangrijk en gecompliceerd vraagstuk-exegetisch, theologisch en pastoraal is. (p. 25) Zeer stellig concludeert hij dat de Bijbel op geen enkele manier homoseksualiteit goedkeurt. 'Omdat de Bijbel de verwerping van homoseksueel gedrag nooit beperkt tot pederastie of uitbuiting, kunnen zij die homoseksueel gedrag willen goedkeuren alleen maar een argumentum ex silentio gebruiken, een gevolgtrekking uit stilzwijgen.' (p. 96) 'Als de Bijbelschrijvers verwachtten dat wij wisten wat zij werkelijk in gedachten hadden, en tweeduizend jaar lang is daar

niemand achter gekomen, dan lijkt het erop dat ze een bijzondere ineffektieve manier hebben bedacht om hun punt te maken.' (p. 97) Ik bedwing mezelf om meer argumenten te citeren, want ik vind de argumenten van DeYoung overtuigend en blijkt zijn pretentieuze titel wel terecht. Hoewel het helder geformuleerde boek zeer radicaal is (maar niet revolutionair, want hij geeft het gangbare christelijk standpunt van eeuwen weer), is het bovendien evenwichtig en pastoraal. Elke lezer overtuigt zichzelf over dit telkens weer opduikende controversiële onderwerp, immers ook op het gebied van seksuele ethiek is de Bijbel 'het beste Boek voor de weg'.

De perfecte combinatie van genade en waarheid vinden we in de Persoon Jezus Christus. In Hem ligt onze identiteit, en niet in onze seksuele geaardheid.

drs. WJA Pijnacker Hordijk

1 Pederastie is seksuele omgang tussen een man en een jongen.

Alverzoeningsleer geraffineerde m

Het is bekend dat de boze probeert om met allerlei leugens en dwaalingen christenen te misleiden. Elke verkeerde uitleg of interpretatie van Bijbelteksten ontnemt het zicht op een goed verstaan van de Bijbel. De indruk bestaat dat de alverzoeningsleer steeds meer ingang vindt, want een begrip als de eeuwigdurende hel of de poel des vuurs waarover de Bijbel spreekt wordt 'niet meer van deze tijd' geacht. Ook een deel van de christenen in ons land gelooft niet meer dat ongelovigen voor eeuwig verloren kunnen gaan. "Uit meerdere publicaties blijkt telkens weer dat in christelijk Nederland de 'oude slang' deze 'oude dwaalleer' met zijn verdorven adem steeds opnieuw 'nieuw' leven tracht in te blazen. Er is zelfs openlijk over gedebatteerd op het Xnoizz Flevo jongerenfestival in augustus 2008" (19, 31). Volgens voorganger Wim Hoogendijk (lid van de kerk van de Nazarener en voormalig medewerker bij Near East Ministry (NEM)), die de alverzoeningsleer aanhangt, gelooft zelfs een toenemend aantal evangelische christenen in alverzoening (21). Hij stelt dat "aan het eind der tijden zal blijken dat Gods genade zo groot is, dat iedereen gered zal zijn" (21) en hij gelooft niet dat de hel eeuwig is (2). "Hij ziet de hel als een plaats van loutering, waar ongelovigen van hun ongelof bevrijd worden en waaruit zij gereinigd naar de hemel kunnen gaan. Zo hebben hij en de zijnen dan hun evangelische vagevuur!" (2). Ook Andries Knevel vroeg zich in het blad *Uitdaging af of de hel wel eeuwig was* (2).

Ook al is er veel over alverzoening geschreven, een en ander was aanleiding om mij gaan te verdiepen in dit zware en gevoelige onderwerp. Net als bij het lezen over Mormonisme (Promise 2004, nr. 4), ben ik ook nu bij het lezen over de alverzoeningsleer van de ene in de andere verbazing (om niet te zeggen: verbijstering) gevallen vanwege het geweld wat men de Schrift moet aandoen om de alverzoeningsleer maar te kunnen blijven verdedigen. Al eerder is aan een belangrijk aspect

van dit onderwerp aandacht besteed, namelijk in het uitstekende artikel 'De hel helpen verhelderen' van Willem Jan Pijnacker Hordijk (Promise 2013, nr. 2) en zijdelings ook in 'De menselijke wil en de soevereiniteit van God' (Promise 2012, nr. 2). In dit artikel wordt, tenzij anders vermeld, de NBG-vertaling gebruikt.

Wat verstaat men onder alverzoening?

Het begrip alverzoening (*Apokatastasis* is 'wederherstelling'), ook wel universalisme genoemd, is ontleend aan Hand. 3:21. Soms wordt ook Kol. 1: 20 genoemd. Het houdt in dat uiteindelijk alle mensen behouden zullen worden, dus in de hemel zullen komen, en dat geen mensen in een eeuwigdurende hel aanwezig zullen zijn. Er zijn verschillende visies over alverzoening. De ene variant komt erop neer dat uiteindelijk, al of niet na een periode van straf, alle mensen God zullen erkennen en aldus behouden worden. Er wordt daarbij een mogelijkheid tot bekering na de dood aanwezig geacht (hypothetisch universalisme). En nog een andere, extreme vorm van alverzoening wordt gevonden bij hen die geloven dat zelfs ook de duivel en zijn engelen na een periode van pijniging en straf uiteindelijk tot herstel zullen komen (absoluut universalisme) (3,5). De alverzoeningsleer moeten we overigens onderscheiden van de zgn. vernietigingsleer ofwel het *annihilationisme* (het Lat. *annihilatio* betekent: 'tot niets [= nihil] maken'). Dit is de leer dat uiteindelijk de ongelovigen (incl. satan en zijn engelen) zullen worden vernietigd, d.w.z. zullen ophouden te bestaan (12,22,23). De alverzoeningsleer is overigens niet iets van alleen deze tijd. Sinds Origines (185-254), die de eerste aanhanger was, zijn er in de kerkgeschiedenis steeds wel aanhangers geweest. Opmerkelijk is dat deze Origines een gnosticus was die zijn gnostische denkbeelden (waar Paulus zeer sterk voor waarschuwde) wilde mengen met elementen uit het evangelie. Hij leerde o.a. ook dat sterren een ziel hebben

en dat demonen gered zullen worden (citaat uit "*If The Foundations Be Destroyed*", geschreven door Charles Salliby) (1).

Waarom geloven mensen in de alverzoeningsleer?

Er zijn zowel algemene ontwikkelingen als ook meer persoonlijke redenen te noemen.

A. Enkele voorbeelden van algemene ontwikkelingen

- Secularisatie. Omdat veel mensen niet meer in Gods Woord geloven en alles daarvan relativiseren of ontkennen, wordt ook het (toekomstig) bestaan van de in de Bijbel genoemde hel ontkend.
- Postmodernisme. Men wil zich op de vlakke houden en ieder geloof respecteren. Door vele moderne mensen worden absolute waarheden en het hiernamaals ontkend: "Na de dood is er niets meer". Het is dan een kleine stap naar het ontkennen van een

er: een zeer isleiding

eeuwigdurende hel of verdoemenis. 'Dat kan niet waar zijn', denkt men. Maar men heeft door dat men in slaap gesust wordt en het gevaar van een hel niet meer beseft.

- Tijdgeest. Men kan het zich niet voorstellen, dat er ooit een hel zal zijn. Maar dit is geen argument. "Er is zovél dat ik mij niet kan 'voorstellen'; maar dat doet niet ter zake. God vraagt van mij slechts ootmoedige onderwerping aan Zijn Woord", aldus Ouweneel (22).
- "Het is overigens tekenend voor deze tijd van afvalligheid, waarin men vrijwel alleen nog wenst te luisteren naar een 'evangelie' dat aangenaam klinkt in de oren van zondaren, dat een lering zoals de alverzoeningsleer steeds meer aanhang krijgt. Verreweg de meeste mensen zijn opvallend gemakkelijk te misleiden en de satan weet dat. De satan is een meestervervalser en zijn vervalsingen komen door bedrog en misleiding tot stand"

(1). "Maar de Geest zegt nadrukkelijk, dat in latere tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, doordat zij dwaalgeesten en leringen van boze geesten volgen" (1 Tim. 4:1).

- Tegenreactie op de predestinatieleer. "Dit is de leer waarin je in feite geen eigen keuze kunt maken tot je behoud, en je maar moet afwachten of God je kiest om in Zijn hemel binnengelaten te worden. Deze leer komt men vaak nog tegen in streng reformatorische (Calvinistische) kerken" (2). "Onder andere zij die gebukt gaan onder het juk van deze satanische uitverkiesingsleer zijn vanwege de daaruit voortkomende angsten en onzekerheid ontvankelijk voor de alverzoeningsleer" (1).
- Tegenreactie op de ultrabedelingenleer. "Deze stroming stelde namelijk dat God satan als tegenstander heeft gemaakt (met een verwijzing naar Jes.45:7) en dat deze niet is gevallen (de passages wat dat betreft over de morgenster in Jes.14 en de beschutende cherub in Ezech.28 krijgen dan een verwrongen uitleg). Men leert dan nota bene dat de Vader der lichten, die niemand in verzoeking kan brengen en in Wie in het geheel geen duisternis is (Jak.1:13,17 en 1 Joh.1:5), de Schepper zou kunnen zijn van het kwaad" (8).

B. Meer persoonlijke redenen kunnen zijn:

- Omdat men door de verhalen over de hel denkt dat Gods genade en Gods liefde slechts beperkt zijn. Men heeft een verkeerd beeld over Gods genade, almacht en rechtvaardigheid.
- Afgrijzen over een eeuwige verdoemenis, vooral als men denkt aan familieleden die geen christen zijn. Het is immers zo pijnlijk en niet te verdragen dat familieleden of andere geliefden in de hel zouden komen, dat men graag gelooft dat ieder mens uiteindelijk behouden zal zijn. "Ik heb

christenen ontmoet die uit wanhoop en verdriet over onbekeerde familieleden verklaarden (of hoopten en geloofden?) dat er geen eeuwige straf is. Zij kunnen zich niet voorstellen (of moet ik zeggen: willen er niet aan?) dat een barmhartig en genadig God tevens heilig en rechtvaardig is, en daarom eeuwig degenen straft die het plaatsvervangend offer waarin Hij zelf heeft voorzien, afwijzen" (19, bijl. III).

- Door geloof in alverzoening wordt de angst voor de hel weggenomen.
- Wie zou niet willen dat alle mensen behouden zouden worden? Het verlangen dat allen behouden zullen worden, spreekt tot ons hart. Vooral omdat we weten dat het verzoeningswerk van onze Here Jezus is gericht op de hele wereld (3). C.S Lewis zei: "Er is geen leerstuk (dat van de eeuwige straf van het kwaad en van hen die zich daarmee verbinden), dat ik, als ik dat kon, liever uit het christendom zou willen verwijderen" (34).
- Alverzoening spreekt mensen aan omdat God toch liefde is? "Hoe is het bestaan van een hel te rijmen met een liefdevolle God? Voor ons eigen gevoel/idee is de gedachte van een uiteindelijk behoudenis van alle mensen ongetwijfeld aantrekkelijker dan de gedachte aan de nimmer eindigende pijniging van zoveel verlorenen" (24).
- Komt het ook niet in strijd met Gods rechtvaardigheid? Want 'eindige' zonden in de tijd worden met een eeuwige straf geboet.
- Men denkt dat Gods glorie tekort komt als niet iedereen behouden wordt.
- Men heeft een verkeerde voorstelling van de hel, namelijk een plaats van marteling, een soort martelkamer waarin sadistische duivels zich vergenoegen in pijn van verloren mensen (7,26), waardoor men geneigd is het eeuwig voortbestaan van de hel te ontkennen. Bovendien gaat het niet om martelingen, die door anderen

worden uitgevoerd, maar om de innerlijke pijn van de wroeging, namelijk de wroeging, die er is omdat mensen het aanbod van Gods genade in het offer van Jezus aan het kruis van Golgotha willens en wetens verwerpen hebben. De hel is “een toestand van Godverlatenheid, van concentratie van machten der duisternis, eeuwige scheiding van God, destructie, wroeging (tandengeknars), inactiviteit, machteloosheid, wanhoop en ontredering. In de hel straft het kwaad zichzelf, want men is aan zichzelf, dus aan zelfgerichtheid en aan de machten der duisternis overgegeven aan wie men zich gehecht had”, aldus Jildert de Boer (8). De Bijbel gebruikt symbolische taal om uitdrukking te geven aan deze situatie.

Welke argumenten willen de aanhangers van de alverzoeningsleer aanvoeren?

Er zijn in de Bijbel vele tientallen teksten te vinden (zie Bijlage 1 bij dit artikel, op de website van Promise) die de alverzoeningsleer duidelijk weerspreken en die aantonen dat er een eeuwige verlorenheid zal zijn voor hen die willens en wetens de genade van God afwijzen, dus het offer van Jezus, de Zoon van God, niet hebben willen aanvaarden voor de verlossing van hun zondesuld. Denk alleen al aan bijv. teksten als “Velen van hen die slapen in het stof der aarde, zullen ontwaken, dezen tot eeuwig leven en genen tot eeuwig afgrijzen” (Dan. 12:2), “.. in vlamvend vuur, als Hij straf oefent over hen, die God niet kennen en het evangelie van onze Here Jezus niet gehoorzamen. Dezen zullen boeten met een eeuwig verderf, ver van het aangezicht des Heren en van de heerlijkheid zijner sterkte” (2 Tess. 1:8 en 9), “... hen, die verloren gaan, omdat zij de liefde tot de waarheid niet aanvaard hebben, waardoor zij hadden kunnen behouden worden” (2 Tess. 2:10) en “.. wanneer iemand niet bevonden werd geschreven te zijn in het boek des levens, werd hij geworpen in de poel des vuurs” (Openb. 20:15). Dit zijn huiveringwekkende teksten, waar men toch niet omheen kan.

Bovendien is de alverzoeningsleer niet te rijmen met uitspraken van Jezus, bijvoorbeeld: “En dan zal Ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij werkers der wetteloosheid” (Matt. 7:23; zie ook vers 19 over de boom zonder vrucht die in het vuur wordt geworpen), en “... indien gij niet gelooft, dat Ik het ben, zult gij in uw zonden sterven” (Joh. 8:24b) en daarna oordeel/veroordeling.

Welke argumenten en redeneringen voeren de aanhangers van de alverzoeningsleer (ook soms wel alverzoenisten genoemd) dan nog aan om toch hun vermeende gelijk aan te tonen? We zullen eerst een kort overzicht geven van deze argumenten en zullen die daarna stuk voor stuk gaan bespreken.

1. God wil dat alle mensen behouden worden en heeft daartoe Jezus gegeven (1 Tim. 2:3-6). God wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen (2 Petr. 3:9). De wil van God is sterker dan de wil van de mens. Immers wie kan Gods wil weerstaan? Dus de mens heeft wel een wil, maar geen vrije wil.
2. Gods genade is verschenen, heilbrengend aan *alle* mensen (Tit. 2:11). Jezus is voor de gehele wereld, dus voor alle mensen, gestorven (Joh. 1:29 en 1 Joh. 2:2). In Christus zijn toch alle mensen gerechtvaardigd?
3. De Bijbel leert geen eeuwige straf, want eeuwig is geen eindeloze toestand, maar het zou gaan om op een bepaalde eindige periode. Het gaat dus om een tijdelijke situatie.
4. Menselijke redeneringen. Een eeuwige hellestraf is in strijd met de liefde, de rechtvaardigheid en de heiligheid van God.
5. Emotionele ‘argumenten’: “Ik kan me niet voorstellen dat...”.

Verkeerde visie op de verhouding tussen de wil van God en de menselijke wil

Aanhangers van de alverzoeningsleer menen dat alle mensen behouden zullen worden, want dat is immers de wil van God. Men wijst dan op teksten als “Dit is goed en aangenaam voor God, onze Heiland, die wil, dat alle mensen behouden worden en tot erkentenis der waarheid komen” (1 Tim. 2: 3,4), en “Hij is lankmoedig jegens u, daar Hij niet wil, dat sommigen verloren gaan, doch dat allen tot bekering komen” (2 Petr. 3:9). Rob Bell voegt daar nog aan toe: “Als God liefde is en almachtig, dan is God in staat om ieder schepsel te winnen voor Zichzelf” (14). Omdat Gods wil sterker is dan de menselijke wil, zal volgens de aanhangers van de alverzoeningsleer ieder mens behouden worden. Gods wil wordt immers altijd tot uitvoer gebracht, want Hij is toch almachtig? Het zou toch ontierend voor God zijn, dat een nietig schepsel als de mens Gods wil zou kunnen weerstaan? Het kan toch niet zo zijn dat de wil van de mens God zodanig zou kunnen frustreren, dat het goddelijk voornemen niet kan worden gerealiseerd? Dan zou de wil van God om Zijn plan te volvoeren het moeten afleggen tegen de onwil van de mens, aldus een fervente

aanhanger van de alverzoeningsleer (15). De al eerder genoemde Wim Hoogendijk durft zelfs te zeggen: “Als God Zijn eigen wil niet kan waarmaken, is Hij in feite een zondaar. Zonde betekent namelijk: je doel missen. Gods einddoel is dat alle mensen uiteindelijk zullen zeggen: ‘Here Jezus, U bent mijn Heer’” (2). We zullen hieronder de onjuistheid van deze redeneringen aantonen.

Als we de Bijbel bestuderen kunnen wij echter tweërlei wil van God ontdekken, nl. Zijn “absolute of soevereine wil”

(Gods raadsbesluit, Gods oordeel), die geen mens kan weerstaan. En daarnaast ook zijn “wensende wil of wederstandelijke wil”. Dit laatste is de wil die Hij aan mensen voorlegt, maar die de mens in de door God Zelf aan hem gegeven verantwoordelijkheid al of niet kan weerstaan. Een voorbeeld van Gods wensende wil is te vinden in bijv. Ps. 81:13a: “Ach, wilde Mijn volk maar horen” (NBV), Matt.23:37 en Luk. 13:34: “Jeruzalem... hoe dikwijls heb Ik uw kinderen *willen* vergaderen, zoals een hen haar kuikens onder haar vleugels vergadert, en gij hebt niet *gewild*”

en “heden, indien gij zijn stem hoort, verhardt uw harten niet” (Hebr. 3:15). Dus vanwege de door God Zelf aan de mens gegeven vrije wil geschiedt niet altijd het verlangen (de wensende wil) van God. “David Pawson, de Engelse baptist schrijft in zijn boek *De weg naar de hel*: De hele Bijbel door wordt ervan uitgegaan dat de mens verantwoordelijk is voor zichzelf en rekenschap dient af te leggen aan God. Als dat niet zo was, dan zou een oordeelsdag één grote klucht zijn” (3).

De Bijbel laat duidelijk zien, dat de mens een vrije wil heeft en dat hij zelf mag en kan kiezen of hij Gods wil aanvaardt of afwijst (2). Immers alleen al uit het feit dat er een zondeval heeft plaats gehad omdat Adam en Eva God niet gehoorzaamden, blijkt dat de mens een vrije wil heeft (2). Uiteraard verlangt God voor ons eigen bestwil ernaar, dat wij Hem gehoorzamen, maar Hij dwingt niet.

We zagen hierboven dat sommige aanhangers/verdedigers van de alverzoeningsleer de vrije wil van de mens als het ware bijna als een soort belediging voor God zien. Maar God heeft er Zelf voor gekozen om de mens de vrije keuze te geven om Hem wel of niet te gehoorzamen. Daarom staat er: “... is Hij voor allen, die Hem gehoorzamen, een oorzaak van eeuwig heil geworden” (Hebr. 5:9). Gods beloften en profetieën voor personen zijn immers voorwaardelijk. God respecteert de wil van de mens. Daar heeft God in Zijn soevereine wil bewust voor gekozen. God is een God van liefde. Hij wil een liefdesrelatie met de mens. Liefde laat mensen vrij in hun keuze om die liefde en genade ootmoedig en in grote dankbaarheid te aanvaarden, óf het hoogmoedig en hardnekkig af te wijzen. God wil niet dat wij robotten of marionetten zijn, maar dat wij uit vrije keuze en uit liefde voor Hem Zijn wil van harte doen (15). Een heel ander (schijn)argument van de aanhangers van de alverzoeningsleer is dat men denkt dat Gods aanbod zo gunstig is dat niemand dat zal afwijzen. Objectief gezien is het aanbod van God inderdaad zo positief dat je wel gek zou zijn als je het zou afwijzen. Maar men houdt dan geen rekening met de macht en aantrekkelijkheid van het kwaad, die mensen gebonden kunnen houden. Denk aan de weerspanning en trots van mensen, waardoor zij niet willen erkennen van God afhankelijk te zijn, en zich niet aan God willen onderwerpen.

Andere denkfouten over de vrije wil

We geven nog een serie denkfouten weer van een fervent verdediger van de alverzoeningsleer. Hij zegt: “Het gaat om de vraag naar de vrije wil van het schepsel.

Beschikt God volkomen over de wil van een mens, ja of nee? Als het antwoord ‘nee’ is, en de mens kan onafhankelijk van God keuzes maken, dan beschikt God dus niet over *alles*. Concreet: als Gods liefde wil dat alle mensen gered worden, maar alle mensen willen dit *niet*, dan worden alle mensen niet gered. Dat is de leer van de vrije wil. Besef wat dat betekent. Het wil zeggen dat niet God, maar het mensdom zelf haar lot beschikt. God moet Zijn plaats delen met de mens. Sterker: de mens heeft het beslissende woord! Vandaar dat de leer van de vrije wil ten diepste een vorm van polytheïsme (geloof in meerdere goden) is”.

Zelfs dit korte betoog bevat al diverse denkfouten. Allereerst is de vraag of God over de wil van een mens beschikt, helemaal verkeerd gesteld. Want ook al is het *niet* zo dat God beschikt over de wil van de mens (want dat zou strijdig zijn met de vrije wil!), toch beschikt God *wel* over wat de gevolgen zijn van de wilsbeslissing van de mens. Immers degenen die Gods wil willen doen, worden gered, maar zij die Gods wil niet willen doen, kunnen er zelf niet voor zorgen dat ze alsnog gered worden. Want zij komen uiteindelijk in de hel (ook al ontdekken die mensen te laat dat zij daar liever niet zijn) en zullen eeuwige wroeging hebben over hun verkeerde keuze.

En ook al is het zo dat de mens met de door God aan hem gegeven vrije wil zelf zijn keuze en daarmee zijn lot bepaalt, dat betekent niet dat God Zijn plaats deelt met de mens en dat de leer van de vrije wil ten diepste een vorm van polytheïsme zou zijn. Dat is een volkomen foute en zelfs absurde conclusie. Immers God is de enige God en de mens als schepsel van God heeft slechts te kiezen tussen de twee *mogelijkheden* die God aan hem voorhoudt: ervoor kiezen God lief te hebben en voor Hem en tot Zijn eer te willen leven, óf ervoor te kiezen zonder God te leven en je eigen wil te doen, maar dat is uiteindelijk kiezen voor de hel.

Hoe krom wordt gedacht over de vrije wil van de mens, blijkt ook uit wat een aanhanger van de alverzoeningsleer meent: een keuze moeten maken betekent dat we zelf-verlossers zijn. Maar wat een onzin is dat, alsof wij een bijdrage aan de verlossing als zodanig zouden kunnen leveren. Aan de mens wordt alleen gevraagd *al of niet in te stemmen* met Gods genadeaanbod in Christus. Instemmen is heel wat anders dan het leveren van een bijdrage.

Tenslotte willen we nog ingaan op een (schijn)argument van verdedigers van de alverzoeningsleer, dat enigszins samen-

hangt met het vorige punt. Men stelt het verzet van de mens met diens vrije wil zo voor alsof de weerspannige mens in eeuwigheid Gods wil zou kunnen weerstaan. Dan zou God de verliezer zijn en de mens overwinnaar. Maar het antwoord is dat de mens wel kan denken zich in deze *tijd* straffeloos tegen God te kunnen verzetten, maar aan het eind van de genadetijd, dus bij het eindoordeel, zal God tegen de mens die zich niet aan God wilde onderwerpen, zeggen: “uw wil geschiede”, en dat betekent het gaan naar de plaats waar God niet is: de eeuwige Godverlatenheid, de hel. Immers die mens wilde toch Gods wil niet doen, en dus niet bij God zijn? En daar zal die mens dan wel spijt van krijgen, maar dan is het te laat (15). Dan heeft die mens niets meer in te brengen. Hij kan dan niet zeggen: ‘En toch ga ik naar de hemel’. God stelt de voorwaarden en niemand anders. Daarom kan de weerspannige mens in eeuwigheid niet Gods wil straffeloos weerstaan in de zin van het ontlopen van het eeuwig oordeel als gevolg van die weerspannigheid (16). En dat zal eeuwige wroeging tot gevolg hebben. Niet God is de verliezer maar de weerspannige mens. Of mensen zich nu wel of niet aan God onderwerpen, God blijft tot in eeuwigheid de almachtige God en Zijn Koninkrijk is er en zal komen en altijd durend zijn. De mensen die zich tegen Gods wil zijn blijven verzetten, liever hun eigen zin doen, en weigeren te erkennen dat ze van God afhankelijk zijn, zijn dus geen overwinnaars maar verliezers (15). “Er zijn uiteindelijk slechts twee soorten mensen: zij die tot God zeggen: “Uw wil geschiede”, en degenen tegen wie

God zal zeggen: “uw wil geschiede”” (C.S. Lewis in *The Great Divorce*).

Aanhangers van de alverzoeningsleer menen dat de mens wel een wil heeft maar geen vrije wil, want die wil wordt door God bestuurd, zodat God voor de mens een keuze maakt. Dit is echter een volkomen misvatting. Ook al geloven deze aanhangers dat God de mens niet dwingt, toch is het wél zo dat de mens, onafhankelijk van Gods wil, een keuze kan maken. Want dat is juist de essentie van de vrije wil die God Zelf aan de mens gegeven heeft. Bovendien, “een keuze kun je pas maken als er keuzemogelijkheden zijn, bijv. voor of tegen God. Pas als die situatie zich aandient moet er een keuze gemaakt worden: een beslissing. Dit doen wij met onze wil. Als we voor keuzemogelijkheid a kiezen in plaats van keuzemogelijkheid b dan *willen* wij dit. Deze keuze kunnen wij alleen maken als we daar de vrijheid voor krijgen. En daarom functioneert een wil alleen als hij die vrijheid ook krijgt. Zonder die vrijheid kan onze wil niet eens functioneren en is er geen sprake van een wil maar van een dwang. Zodat we kunnen stellen dat iedere wil alleen een wil kan zijn als het een vrije wil is. En zo komen wij dus aan het woord: vrijwillig”(1).

Alle mensen behouden?

Verdedigers van de alverzoeningsleer wijzen op teksten die zouden zeggen dat *alle* mensen mensen behouden zullen worden. Voorbeelden zijn: “Want evenals in Adam *allen* sterven, zo zullen ook in Christus *allen* levend gemaakt worden”

(1 Kor. 15:22), “en als Ik van de aarde verhoogd ben, zal Ik *allen* tot Mij trekken” (Joh. 12:32), en “Want de genade Gods is verschenen, heilbrengend voor alle mensen” (Tit. 2:11). Andere teksten waar men op wijst zijn: Joh. 3:17, Rom. 3:23 en 24, Rom. 5:18 en 19, Rom. 11:32, 1 Kor. 15:22 en Filip. 2:10.

Zij concluderen uit deze teksten dat ‘dus’ alle mensen behouden worden, maar men vergeet dat het heil dat God aanbiedt, door de mens die door de zonde(val) van God gescheiden is, *aangenomen* moet worden. God stelt, zoals we hiervoor al zagen, de mens voor de keuze om Zijn aanbod van genade in Christus wel of niet aan te nemen. De keuze van de mens blijkt ook als men Joh. 3:17 (ook Joh. 12:46) goed leest, want in de tekst wordt gesproken over ‘opdat’. Dit wijst enerzijds op de wens van God, maar ook op de mogelijkheid dat mensen het aanbod van God kunnen afwijzen. Ook Rom. 3:23/24 is geen bewijs voor de vermeende juistheid van de alverzoeningsleer. Immers in de betreffende perikoop wordt diverse keren gesproken over de *voorwaarde* van rechtvaardiging en behoudenis, namelijk geloof in Jezus Christus. M.a.w. de context maakt duidelijk dat ‘allen’ slechts gerechtvaardigd worden in zoverre zij geloofd hebben. “Dezelfde argumentatie kan ook op Rom. 11:32 en Rom. 5:17 t/m 19 toegepast worden” (3). Bovendien kan worden opgemerkt dat alleen zij die in Jezus geloven de gave van rechtvaardiging hebben ontvangen (vers 17).

We zullen hieronder enkele teksten

bespreken. Allereerst Rom. 5:17 t/m 19, met name: “derhalve, gelijk het door één daad van overtreding voor alle mensen tot veroordeling gekomen is, zo komt het ook door één daad van gerechtigheid voor alle mensen tot rechtvaardiging ten leven” (Rom.5:18). “De woorden ‘allen’ en ‘alle’ worden dan gelezen als allen zonder uitzondering, in absolute zin dus” (8). “Daarbij houdt men geen rekening met de context. In het verband van Romeinen 5 gaat het *al vanaf het eerste vers om geloof* en voorts om het verschil tussen het in Adam zijn en het *in Christus* zijn. Allen *die geloven in Christus* worden gerechtvaardigd en gaan ten leven in” (8). En alleen zij die in Christus zijn, zijn een nieuwe schepping (2 Kor. 5:17).

Met de door aanhangers genoemde tekst 1 Kor. 15:22 (dat ‘in Christus allen levend gemaakt worden’) kan de alverzoeningsleer eveneens niet verdedigd worden. Immers “Van belang is hier dat er bij staat ‘in Christus’. Er is maar één mogelijkheid om in Christus te komen, en dat is langs de weg van het geloof. Ook vers 23 wijst daarop, want dit vers geeft een indicatie om wie het o.a. gaat: ‘vervolgens die van Christus zijn bij Zijn komst’” (3).

Wat zegt 1 Tim. 4:10?

Ook wordt door verdedigers gewezen op 1 Tim. 4:10 b: “Hij zal blijken te zijn de redder van alle mensen, inzonderheid voor de gelovigen”. Schenkt God eeuwige behoudenis aan de ongelovigen, maar het meest aan de gelovigen? Wat moeten we

ons daar bij voorstellen? “Het meest voor de hand ligt de uitleg dat God in principe de Heiland is voor alle mensen (d.w.z. alle mensen kunnen in beginsel behouden worden), maar daadwerkelijk alleen van hen die geloven” (3). Een betere vertaling is daarom: om precies te zijn, namelijk de gelovigen. “Alleen wie tot de Redder komt, wordt gered. Vergelijk Jozef die in Gen. 41:45 ‘Redder der wereld’ genoemd wordt. Maar *alleen wie naar hem toe kwam*, werd gered” (31).

Verwijzend naar Filip. 2:9-11 menen aanhangers van de alverzoeningsleer dat alle schepselen, dus ook de duivel en de demonen, uiteindelijk behouden zullen worden. “Inderdaad zullen eens de zielen onder de aarde moeten erkennen, dat Jezus ‘Heer’ is, maar daarbij wordt niet gezegd, dat zij nu ook behouden in de hemel komen (2). Ook “staat er niet bij ‘van harte’. Als dat er bij gestaan zou hebben, zouden we een pleidooi voor alverzoening kunnen houden, maar dat staat er niet. Deut. 33:29, Ps. 66:3 en Ps. 81:16 spreken bijvoorbeeld over Gods vijanden die Hem *veinzend hulde brengen*” (3). In Hebr. 2:14 staat dat Jezus’ dood aan het kruis de duivel niet heeft gered, maar heeft ontroond, en Hebr. 2:16 spreekt erover dat God Zich niet over engelen ontfermt.

Een andere bron (1) vraagt zich af of alle knie zich vrijwillig voor God zal buigen. Men wijst terecht op Jes. 45:23 waar staat: “Want Ik heb gezworen bij Mij zelf, waarheid is uit Mijn mond uitgegaan, een

woord dat niet zal worden herroepen: dat voor Mij elke knie zich zal buigen, dat bij Mij elke tong zal zweren”. “Hier lezen we dat Jahweh zweert en zweren is een manier om een uitspraak te bekrachtigen en dit bekrachtigen is noodzakelijk wanneer een uitspraak onwaarschijnlijk lijkt of op grote weerstand stuit. Door dit te zweren heeft Jahweh echter de garantie gegeven dat inderdaad zal gebeuren wat Hij heeft voorspeld. De reden dat Jahweh hier bij Zichzelf zweert is daarom: omdat niet iedere knie zich vrijwillig zal buigen maakt Jahweh hier duidelijk dat deze knieën wel degelijk zullen buigen ook al is het niet vrijwillig, maar tandenknarsend. Ieder schepsel zal uiteindelijk moeten erkennen dat de Schepper het laatste woord heeft en alle eer toekomt” (1).

Ook op basis van gezond verstand kan men al bedenken dat het niet mogelijk is dat de duivel en zijn demonen de poel des vuurs kunnen ontlopen. Denk alleen al aan de afgrijselijke christenvervolgingen door de leugenaar en moordenaar van den beginne, die weet dat hij niet veel tijd meer heeft (Openb. 12:12).

Kromme redeneringen

Welke kromme redeneringen sommige verdedigers van de alverzoeningsleer volgen om hun vermeende gelijk te krijgen, en waaruit blijkt dat men steeds probeert de geloofskeuze van de mens te omzeilen of te ontkennen, zien we bijvoorbeeld in het volgende. “Een ‘alverzoener’ als A. Lukkien meent echter dat ons geloof

in Christus niet van belang is, maar dat het gaat om het geloof van Christus. Een halve waarheid is erger dan een hele leugen! Het ontvangen van de gave van gerechtigheid geschiedt op basis van geloof! (Rom. 3:21,22; Rom. 5:17)” (8). Andere aanhangers zeggen zelfs: “Jezus wordt niet je redder als je tot geloof komt. Hij is al een redder van iedereen”. Dit is een subtiele misleiding. “Geloof is een daad van onze kant en zonder dit geloof is onze redding geen feit” (1). Je zou het kunnen vergelijken met het ontvangen van een cheque. Iemand kan de cheque wel in handen hebben, maar heeft er niets aan als hij niet naar de bank gaat om de cheque te verzilveren. Bovendien is Jezus *potentieel* de Redder van alle mensen.

Nog gekker is de opvatting van Gulley en Mulholland (10). Volgens hen “zijn noch het offer van Christus, noch ons geloof in Christus nodig voor verzoening tussen ons en God. Er is daarvoor (al) gezorgd door Gods duidelijke wens om elke persoon te redden..... Volgens de auteurs moet Gods toenadering tot mensen worden uitgedrukt met liefde zonder enige veroordeling van de zonde... Volgens hen is God oneindig geduldig, en zijn zij van mening dat de triomf van de genade niet compleet kan zijn totdat elke laatste persoon is verlost” (10). De Bijbel spreekt duidelijk andere taal.

Tenslotte nog enkele opmerkingen. We willen er nog op wijzen, dat er diverse teksten zijn (bijv. Matt. 20:28) die niet spreken van ‘alle’, maar van ‘velen’. Dat woord geeft aan dat het niet altijd gaat om ‘allen’. Voorts wil het gebruik van het woord ‘alle’ niet altijd zeggen dat het om alle mensen gaat. Het kan soms ‘allerlei’ betekenen, bijv. bidden voor *allerlei* soorten mensen, bijv. gewone mensen, hooggeplaatsten, koningen. En als men in Marc. 1:5 leest: “En het gehele Joodse land liep tot hem uit en alle inwoners van Jeruzalem, en zij lieten zich door hem dopen in de rivier de Jordaan onder belijdenis van hun zonden”, wil dit toch niet perse zeggen dat werkelijk alle mensen uit heel Judea en Jeruzalem bij Johannes gekomen waren en dat zij werkelijk allemaal, dus ook alle Romeinse soldaten in Jeruzalem en alle leden van het Sanhedrin en alle priesters en levieten, door hem gedoopt werden? (2).

De conclusie is dat het woord ‘alle’ niet een dwingend argument is voor de vermeende juistheid van de alverzoeningsleer. Verder zien we dat aanhangers van de alverzoeningsleer zich baseren op losse teksten zonder de context goed in het oog te houden, dat zij uitgaan van een volkomen verkeerde visie op de vrije wil

van de mens (in relatie tot Gods soevereiniteit), en zich in allerlei bochten moeten wringen en hun toevlucht nemen tot aantoonbare (en funeste) denkfouten om te proberen hun visie overeind te houden.

De begrippen eeuwig en eeuwigheid

Volgens aanhangers van de alverzoeningsleer zou het Griekse ‘aiōnios’ (‘aiōnas’) niet betrekking hebben op alijdend, dus eeuwig, maar slechts op een begrensde tijdsduur. Nu is het inderdaad zo dat het Griekse woord aiōn (aiōon) soms ook betrekking kan hebben op een bepaalde periode of op de kenmerken ervan, en wel in die gevallen waar sprake is van deze of die eeuw, deze tegenwoordige eeuw of wereld, bijv. Matt. 12:32, Luc. 16:8, 20:34 (12). Slechts in drie teksten hangt aiōnios samen met de betekenis aiōn, ‘eeuw’ (= beperkte tijdsperiode), nl. in Rom. 16:25; 2 Tim. 1:9 en Tit. 1:2, waar we de uitdrukking *chronois aiōniois* of *chronōnōai niōn* (letterlijk: ‘[de] tijden van de eeuwen’) vinden (12,22).

Echter normaliter heeft het bijvoeglijke naamwoord ‘aiōnios’ de betekenis van een voortdurende onafgebroken bestaanswijze (3,6). En dat zeker als er gezegd wordt, dat iets niet ophoudt, bijvoorbeeld “... hun worm niet sterft en het vuur niet

wordt uitgeblust” (Mark. 9:48) (31). Zeer sterk wordt dit weergegeven in een bepaalde stijlform om de eeuwigheid uit te drukken, bijv. *eis pantas tous aiōnas*, letterlijk: ‘tot al de eeuw(ig)heden’ (Jud. 25) en *eis ton aiōna tou aiōnos*, letterlijk ‘tot de eeuw(ig)heid van de eeuw(ig)heid’ (Hebr.1:8), wat is vertaald met ‘tot in alle eeuwigheid’. “Het Grieks kent geen krachtiger uitdrukking voor iets wat tot in eeuwigheid duurt, iets wat absoluut oneindig is” (27). Zie ook Openb. 20:10 waar staat dat de duivel, het beest en de valse profeet dag en nacht gepijnigd zullen worden in alle eeuwigheden. “Het is onmogelijk om nog nadrukkelijker te zeggen, dat hun straf volkomen en absoluut oneindig zal zijn” (27). De woorden ‘tot in alle eeuwigheid’ is een typisch Semitische uitdrukking, wat is overgenomen van het Hebreeuwse *le-olmei olamim*. Het aparte woord ‘olam’ is op zich niet altijd eenduidig, want ‘olam’ kan o.a. ‘tijdperk, mensenleeftijd of eeuwigheid’ betekenen, maar wil men echter in het Hebreeuws eenduidigheid bereiken, dan zegt men in het Hebreeuws gewoon *le-olmei olamim* en dát betekent dan dwingend ‘voor altijd en eeuwig’ (19, bijl 2).

De Algemene Bijbelse Encyclopaedie zegt onder meer: “Eeuwig betekent dan dus

eenvoudig 'ongekend lang' en dit is de gebruikelijke betekenis daarvan in het Nieuwe Testament". Overigens wordt eeuwig ook gebruikt voor de aanduiding van de kwaliteit van leven. Jezus sprak over eeuwig leven als een leven dat het resultaat is van een overgave aan Hem (Joh. 17:3). Inderdaad, ook de kwaliteit van het eeuwig leven wordt aangegeven, maar dat neemt niet weg dat dit leven ook werkelijk eeuwig duurt (16).

Ontmaskering

Wat de aanhangers van de alverzoeningsleer nu doen, is met het steeds verwijzen naar de drie genoemde uitzonderingsteksten Rom. 16:25; 2 Tim. 1:9 en Tit. 1:2 een verkeerd gebruik (om niet te zeggen: misbruik) maken van het feit, dat het Griekse woord *aiōn* soms ook betrekking kan hebben op een bepaalde periode of op de kenmerken van een periode. En men probeert daarmee te 'bewijzen' dat alles wat in de Bijbel vertaald is met 'eeuwigheid' eigenlijk 'eeuw' betekent en dus voorbij gaat" (1). Het kiezen voor een *tijdelijke* betekenis van de begrippen proberen zij, overigens ten onrechte, nog aan te tonen door te wijzen op de hierboven genoemde teksten vanwege een koppeling tussen tijden en eeuwigheid, nl. '[de] tijden van de eeuwen'. Maar men moet

dit goed onderscheiden van de meervoudsvorm "tot in de eeuwen der eeuwen" die wel degelijk op eindeloosheid betrekking heeft.

Dat het volkomen ten onrechte en volslagen onhoudbaar is dat aanhangers van de alverzoeningsleer beweren dat *aiōn* steeds betrekking heeft op een eindig tijdperk, wordt duidelijk als we Griekse teksten uit het Nieuwe Testament vergelijken met geciteerde Hebreeuwse teksten uit het Oude Testament. Dan zien we iets heel belangrijks! Zo is 2 Kor. 9:9 een citaat uit Ps. 112:9 waarin staat dat Gods gerechtigheid voor immer standhoudt. Het is dus onzinnig om te zeggen, dat het woord *aiōn* slechts op een beperkte periode zou slaan en dus niet altijddurend zou zijn, want dat zou in tegenspraak zijn met Ps. 112:9. De woorden 'voor immer' zijn in het Oude Testament steeds vertaald met altoos, eeuwig, voor altijd. Gods gerechtigheid is 'voor immer', en onlosmakelijk verbonden met God Zelf, die toch eeuwig is en dus niet: tijdelijk. Andere voorbeelden zijn de combinatie van Ps. 45 met Hebr. 1:8; van Hebr. 5,6 met Psalm 110:4 en 1 Petr. 1:25 met Jes. 40:8 ! (35).

Inconsequent

Wat nu ook blijkt, is dat aanhangers van de alverzoeningsleer overal waar het woord *aiōn* of *aiōnios* voorkomt in een negatieve context, bijv. de eeuwige straf, kiezen voor de betekenis van een beperkte periode. "Merkwaardig is dat mensen, die in de alverzoening geloven, positieve teksten, die gaan over het eeuwige leven en in alle eeuwigheden wel als altijddurend en eindeloos verklaren (eeuwige erfenis, eeuwig behoud, eeuwige verlossing, eeuwige heerlijkheid, etc.), maar teksten met 'tot in alle eeuwigheden' die gaan over eeuwige straf en pijniging als tijdelijk beschouwen. Teksten over de poel des vuurs met de aanduiding 'in ALLE eeuwigheden' (tot in de *aiōnen* der *aiōnen*; tot in de eeuwen van de eeuwen, dat is de hele eeuwigheid) worden dan als betrekking hebbend op een (zeer) lange tijd, dus als tijdelijke straf- en/of louteringsperiode, verklaard (Openb.14:11; 19:20; 20:10,14-15; 21:8,27 en Mark. 9:43-48. Dit is absoluut inconsequent" (8).

"Als het eeuwige leven de eeuwige beleving van de verlostten betekent, dan betekent de eeuwige straf de eeuwige kwelling van de verlorenen, omdat de Griekse constructies symmetrisch zijn. Geen enkele belangrijke vertaling van bijv. Matt. 25: 31-46 spreekt van de hel als zijnde van beperkte duur of als een tijd van zuivering, zoals Bell meerdere malen in *Love Wins* suggereert" (14). "Als de aanhangers van de alverzoeningsleer gelijk

zouden hebben, dat eeuwig niet eeuwig is, zou ons eeuwig heil ook niet eeuwig moeten duren, maar slechts een bepaalde periode" (2). Als er geen eeuwige straf is, dan is er ook geen eeuwige leven! (19, bijl 2). En zelfs God zou dan ook niet eeuwig zijn. Dat zou toch absurd zijn.

Van groot belang is nog te wijzen op de uitdrukking "deze *aiōn/olam* noch in de toekomst" (bijv. Matt. 12:32), omdat deze door verdedigers van de alverzoeningsleer verkeerd wordt geïnterpreteerd, nl. als twee begrensde perioden. Het is een uitdrukking die veelvuldig voorkomt in de Joodse apocalyptische en rabbijnse literatuur en een tegenstelling wil aanduiden tussen het tijdelijke (alleen deze *aiōn*, waarin deze wereld nog bestaat) en het eeuwige (als deze wereld afgeschaft zal zijn)" (6). "De logische gevolgtrekking van deze tweedeling in *aiōnen* is een scherp contrast tussen het leven nu, waarin God nog niet zichtbaar is, en het leven straks, in het zichtbaar geworden Koninkrijk van God. Nergens spreekt de Bijbel over meer dan twee *aiōnen*: er is de huidige *aiōn* én er is de toekomstige eeuw, die niet zal ophouden. Van een derde tijdperk wordt niet gesproken. Die mogelijkheid wordt niet gegeven, en daarmee wordt de vluchtweg die men zoekt in de mogelijkheid van een alverzoening na 'alle *aiōnen*' radicaal afgesneden! (6).

Het is daarom onjuist wat aanhangers van de alverzoeningsleer zeggen, nl. dat de Bijbel niet zou leren dat er een eindeloze eeuwigheid zal aanbreken, maar hiermee zou bedoelen de "toekomstige eeuwen" waarin God Zijn "voornemen der eeuwen" tot voltooiing zal brengen. Deze quasi theologische invulling is gewoon verzonnen om de eigen visie overeind te kunnen houden. Immers om deze misvatting te kunnen 'verkopen', hebben zij deze "toekomstige eeuwen" nodig als een periode die voorbij zou gaan (en waarna nog iets anders zou volgen). Om nu aannemelijk te maken, dat het begrip 'eeuwig leven' ook tijdelijk is, zien de 'alverzoenisten' dat eeuwige leven als een voorportaal naar het onvergankelijke en onverwelkelijke leven, dat geen einde kent. Maar deze voorstelling van een voorportaal is een verkeerde invulling, want als we kijken naar Openb. 4:10, dan kunnen we toch niet veronderstellen dat de aanbidding van de oudsten zal ophouden. En uit Openb. 11:15 kan toch niet worden geconcludeerd, dat de regering van God en Jezus zullen ophouden? (1). Zoals hierboven al is aangeven, is de term 'tot in de eeuwen der eeuwen' een sterke uitdrukking van eindeloosheid.

We zijn slechts kort ingegaan op de

betekenis van de begrippen *olam*, *aïōn*, *aïōnios* en het gebruik ervan in de Bijbel, met name in het Nieuwe Testament, en op de willekeurige, inconsequente en zelfs dubieuze invulling ervan door aanhangers van de alverzoeningsleer. Diverse deskundigen (o.a. specialisten in Grieks, klassiek en modern Hebreeuws) geven overduidelijk aan dat de aanhangers van de alverzoeningsleer ongelijk hebben. Voor wie zich meer wil verdiepen in deze materie, kan ik verwijzen naar literatuur met uitgebreide informatie erover (Zie 12, 19 [bijl. I, II en III], 6, 3, 22).

Verkeerde redeneringen

Aanhangers van de alverzoeningsleer hebben bepaalde opvattingen of redeneringen om het toekomstige bestaan van een hel te ontkennen. We zullen enkele voorbeelden noemen en hierop commentaar geven.

(a) Een eeuwige hellestraf wordt in strijd geacht met de *liefde* van God; Hij kan er toch geen behagen in scheppen mensen tot in eeuwigheid te pijnigen en eeuwig het geweest en het tandengeknars van miljoenen ongelukkigen aan te horen.

Uiteraard heeft God geen behagen in het verloren gaan van mensen. Hij wil juist dat mensen tot erkenning der waarheid komen (1 Tim. 2:4) en behouden worden. Ook is Hij het niet die mensen pijnigt. De pijniging en het tandengeknars zijn uitingen van wroeging omdat men zelf het genade-aanbod van God in Christus heeft afgewezen. Ook zal God het geweest niet horen omdat er in de geestelijke wereld een volkomen scheiding is tussen hemel en hel. “De hel is niet in strijd met Gods liefde, maar een gevolg van een door de mens consequent afwijzen van Gods liefde die tot het uiterste ging. Niemand wordt tegen zijn wil gedwongen om naar de hemel te gaan” (26).

(b) Een eeuwige straf zou in strijd zijn met de rechtvaardigheid van God, omdat zij in geen verhouding staat tot de zonden die de mens, hoe erg ze ook zijn, toch gepleegd heeft in een kort leven, dat qua tijdsduur wegvalt tegen de eeuwigheid.

Allereerst kan worden betwijfeld “of iemand van ons in staat is om te beoordelen wat een ‘passende’ straf is voor het tarten van de heilige en soevereine God, behalve God zelf” (14). Het is immers heel arrogant om op Gods rechterstoel te gaan zitten! Immers de vraag is of ons denkkader wel juist is. En dan moet men ook nog de vraag stellen of er dan wél rechtvaardigheid zou zijn als het kwaad uiteindelijk niet gestraft zou worden. “Het ontkennen van de hel staat op gespannen voet met Gods rechtvaardigheid . . . , want zonder

geloof in een hel na dit leven wordt dit leven een hel” (26).

“Zoals de grote Amerikaanse theoloog en prediker Jonathan Edwards benadrukte, is menselijke zonde een vergrijp tegen een oneindig heilige God (zie Ps. 51:1). In verband daarmee moet de straf eeuwig zijn. Edwards voerde aan dat, omdat God ‘een Wezen van oneindige grootheid, majesteit en heerlijkheid’ is, Hij dan ook ‘oneindig eervol’ is en absolute gehoorzaamheid waard is”. Zonde tegen God, dat een schending is van oneindige verplichtingen, kan niet anders dan een oneindig gruwelijke misdaad zijn en een oneindige straf verdienen” (14). In elk geval is het zo dat niet *wij* hoeven te beoordelen, maar God (be)oordeelt. We kunnen het rustig aan Hem overlaten, want Hij is volkomen rechtvaardig.

(c) Een eeuwige straf wordt in strijd geacht met de *heiligheid* van God, want dat zou betekenen dat God zou toestaan dat miljoenen mensen tot in eeuwigheid voortgaan met tegen Hem te zondigen (door hun haat en gescheld).

Dit is een totaal verkeerde voorstelling van zaken, want God die in de hemel woont, zal - menselijkerwijs gesproken - niets meer merken van wat er in de hel gebeurt. Immers er zal een totale scheiding zijn tussen licht en duisternis, tussen hemel en hel. Bovendien kan men ook redeneren, dat met name alverzoening in strijd is met de heiligheid van God, want zelfs het kwaad zou dan met God verzoend zijn en dat betekent dat God zich zou verbinden met het kwaad, maar juist dát zou God verontreinigen en dus ontheiligen.

(d) Een eeuwige straf is in strijd met de *verhevenheid* van de mens als schepsel en beeldrager van God, want zij veronderstelt dat de verlorenen zich onder zo’n eeuwige straf voortdurend zouden blijven verharden zonder zich ooit gewonnen te geven en zich voor God te verootmoedigen.

Ook nu is sprake van een drogreden (foute argumentatie). De mens is geschapen en bedoeld als *potentiële* beeldrager van God. De mens wordt pas een verheven beeldrager van God als hij leeft in afhankelijkheid van God en onder leiding van de Heilige Geest. Maar als de mens niet naar de wil van God leeft en zijn eigen gang gaat zonder God, dan is die mens helemaal niet verheven, maar verneerd door en in zonden. In de hel zullen de verlorenen zich in die zin gewonnen (moeten) geven omdat zij, als het te laat is, inzien dat ze tijdens de genadetijd die God gaf, het verkeerde gekozen hebben.

Nog enkele andere vreemde redeneringen

(e) Een andere zeer onbijbelse opvatting van de aanhangers van de alverzoeningsleer is dat de poel van vuur en zwavel voor de duivel geen tweede dood is omdat hij nog nooit dood is geweest. Hij wordt daar alleen maar tijdelijk gepijnigd.

Deze opvatting is om diverse redenen onjuist. Allereerst is de tweede dood de poel des vuurs (Openb. 20:14 en 21:8).

Bovendien is de duivel wél dood, namelijk geestelijk dood, dat is: geestelijk gescheiden van God en Zijn heerlijkheid. Dat geldt trouwens ook voor ieder mens die door de zonde gescheiden is van God, maar door geloof in het offer van Jezus kan worden verzoend met God en kan worden behouden. Maar dat geldt niet voor de duivel en zijn demonen (Hebr. 2:16). Bovendien, satan en zijn engelen hebben in hun oorspronkelijke rebellie tegen God een onherroepelijke, onom-

keerbare keuze gemaakt, nl. voor een eeuwige, onverzoenlijke vijandschap met de Almachtige God. De duivel is niet in staat tot berouw en daarom is er voor hem en zijn demonen geen mogelijkheid tot verzoening (27). Bedenk ook nog dat Jezus niet kwam om de duivel te redden, maar om hem te onttronen.

(f) Aanhangers van de alverzoeningsleer menen dat de Bijbel geen eindeloos oordeel leert, dus dat ook de duivel niet eindeloos gestraft zal worden. De goddeloze zal worden geoordeeld waarna hij in de poel van vuur en zwavel wordt geworpen. Als de dood als laatste vijand wordt tenietgedaan, zal ook de goddeloze uit deze pijniging worden gehaald en van harte belijden dat Jezus Heer is (1). Dit kan men alleen denken als men een verkeerd idee heeft van de dood en van het tenietgedaan zijn van de dood als laatste vijand. De geestelijke dood (de scheiding tussen God en mens als gevolg van de zonde) als laatste vijand is overwonnen door Jezus en voor hen die in Christus zijn. Alleen voor hen geldt, dat de (claim van de) dood is tenietgedaan en dat zij niet in de hel komen. Voor de ongelovigen geldt echter niet dat de (claim van de) dood is tenietgedaan, dus kan het ook niet kloppen dat de goddelozen uit de pijniging gehaald zullen worden. Zij zullen wel Jezus als Heer erkennen, maar tandenknarsend. En “De dood zelf zal eindeloos blijven bestaan maar alleen zij, die de duisternis liever hebben gehad dan het licht, zullen zich daarin bevinden” (1).

(h) Al het goede en kwade komt uit Gods hand en het is God die het kwaad heeft geschapen en niet de duivel. De duivel kan zonder Gods toestemming niets doen in deze wereld.

“De woorden van Job 2:10 gebruiken voor het ‘bewijs’ dat God zowel het goede als het kwade bewerkt, is een steunen op de inzichten van iemand die in de tijd leefde dat de Heilige Geest nog niet als Leraar ter gerechtigheid in deze wereld was gekomen. Job had nog geen inzicht in de werkelijke toedracht van goed en kwaad. Pas door Jezus werd God, de Vader, volledig geopenbaard (Joh. 1:18). De bewering dat de duivel door God als tegenstander is geschapen, is een lasterpraatje. Een God die de duivel als tegenstander scheidt, zou daardoor ook mede schuld hebben aan de gevolgen die hieruit voortvloeien. Dit is in tegenspraak met onder andere Jac. 1:13 waar staat: “...Want God kan door het kwade niet verzocht worden en Hijzelf brengt ook niemand in verzoeking” (1).

(i) Als je gelooft dat het afwijzen van Jezus een eindeloze kwelling in de hel oplevert, is het misdadig om kinderen op de wereld te zetten (een stelling van Wim

Hoogendijk op 15 aug. 2008 tijdens het Knozz Flevo Festival).

Dit is een zeer gevaarlijke en geraffineerde redenering, die aanhangers van de alverzoeningsleer hanteren. Vooral omdat men dan ook zou kunnen zeggen, dat God de mens niet had moeten scheppen als de hel eeuwig zou zijn. Allereerst kan worden opgemerkt dat dan het verwekken van kinderen ook al misdadig zou zijn in geval van een eindige straf, want ook die zou afgrijselijk zijn. Bovendien is het argument geheel buiten de orde. Immers God schiep de mens opdat deze in eeuwigheid zich zou kunnen verblijden en verlustigen in God en Diens schepping. En dat kan alleen bij een vrije keuze van de mens, die met hart en ziel ervoor kiest om God te eren en te aanbidden! Als men iets misdadig zou moeten noemen, dan is dat het niet willen aanvaarden van Jezus als persoonlijke Verlosser.

(j) Volgens Rob Bell en Wim Hoogendijk is de hel een (tijdelijk) traject van straf en boetedoening, met als doel inkeer en bekering (14,26).

“Dit is echter een valse leer die mensen in slaap sust met een valse veiligheid, hetgeen we moeten ontmaskeren. De hel is geen heropvoedingsinstituut, maar een plaats van vergelding” (26). Carson stelt: “Er is geen enkel bewijs in het Nieuwe Testament dat de hel ooit oprecht berouw brengt. De zonde blijft als onderdeel van de straf en de oorzaak ervan. Dit is de reden waarom het Nieuwe Testament de urgentie van bekering in dit leven benadrukt: Heden, indien gij Zijn stem hoort, verhardt uw harten niet (Hebr. 3:15; 4:7)” (14).

Emotionele argumenten juist?

Aanhangers van de alverzoeningsleer kunnen zich niet voorstellen dat er ooit een eeuwige verlorenheid zal zijn.

Hun uitgangspunt is in feite niet de

bijbelse boodschap, maar wat men vindt dat wel of niet kan. Men doet zijn best de overtuiging aan de Bijbel op te leggen. Om die overtuiging te 'bewijzen', vermeldt men een aantal Bijbelteksten, die het eigen gelijk *lijken* te bevestigen. Zo laat men de Bijbel buikspreek en is hier eerder sprake van inlegkunde dan van uitlegkunde. Er kleeft echter een groot bezwaar aan deze methode om bepaalde passages uit de context te halen en geïsoleerd uit te leggen. Op deze wijze wordt de bijbelse boodschap gemakkelijk vertekend. "Vanuit die houding worden alle Schriftplaatsen die over de eeuwige, eindeloze straf gaan, zo omgevormd dat de 'alverzoener' die kan aanvaarden in zijn idee over hoe God volgens hem moet zijn" (19).

Het gaat niet om wat we voelen of ons kunnen voorstellen, maar om wat de Bijbel zegt. We mogen geloven dat God, Die liefde is en niet wil dat mensen verloren gaan, en Die de hoogste morele autoriteit is, rechtvaardig zal oordelen. De angst dat onze kinderen verloren gaan, moet ons niet verleiden tot het verdraaien van Gods Woord, maar ons ertoe aanzetten voor onze kinderen te bidden en hen te zegenen, en zo het door God bedoelde leven voor te leven, dat het aanlokkelijk is voor een ieder.

Goed bericht?

In ons land wordt de alverzoeningsleer verkondigd en verdedigd door o.a. de stichting 'GoedBericht'. Deze stichting houdt in ongeveer een zevental plaatsen in ons land regelmatig samenkomsten (soms maandelijks, soms om de 14 dagen). Als men de preken van woordvoerder André Piet van de stichting beluistert, bijv. 'Verrassingen over verzoening' en de website bezoekt waarop de stichting in enkele stukken probeert bezwaren tegen de alverzoeningsleer te weerleggen, dan kan men niet anders dan bedroefd erover zijn, dat een prediker, die geacht moet worden de Bijbel te kennen, naast soms goede, helaas ook onzinnige dingen beweert. Op de website van Promise zullen we in het artikel 'Afrekenen met de dwalingen van de alverzoeningsleer' hier nader op ingaan en de tegenwerpingen weerleggen die verdedigers van de alverzoeningsleer op kritiek op hun dwaalleer te berde hebben gebracht. We hopen met die weerlegging elke grond onder de alverzoeningsleer weggenomen te hebben en de ogen van de verkondigers en aanhangers van die dwaalleer te hebben geopend voor de leugen waarin zij verstrikt zijn geraakt.

Bijbelse en andere aanwijzingen die alverzoening weerspreken

Men kan op verschillende niveaus de verzoeningsleer weerleggen. Allereerst op

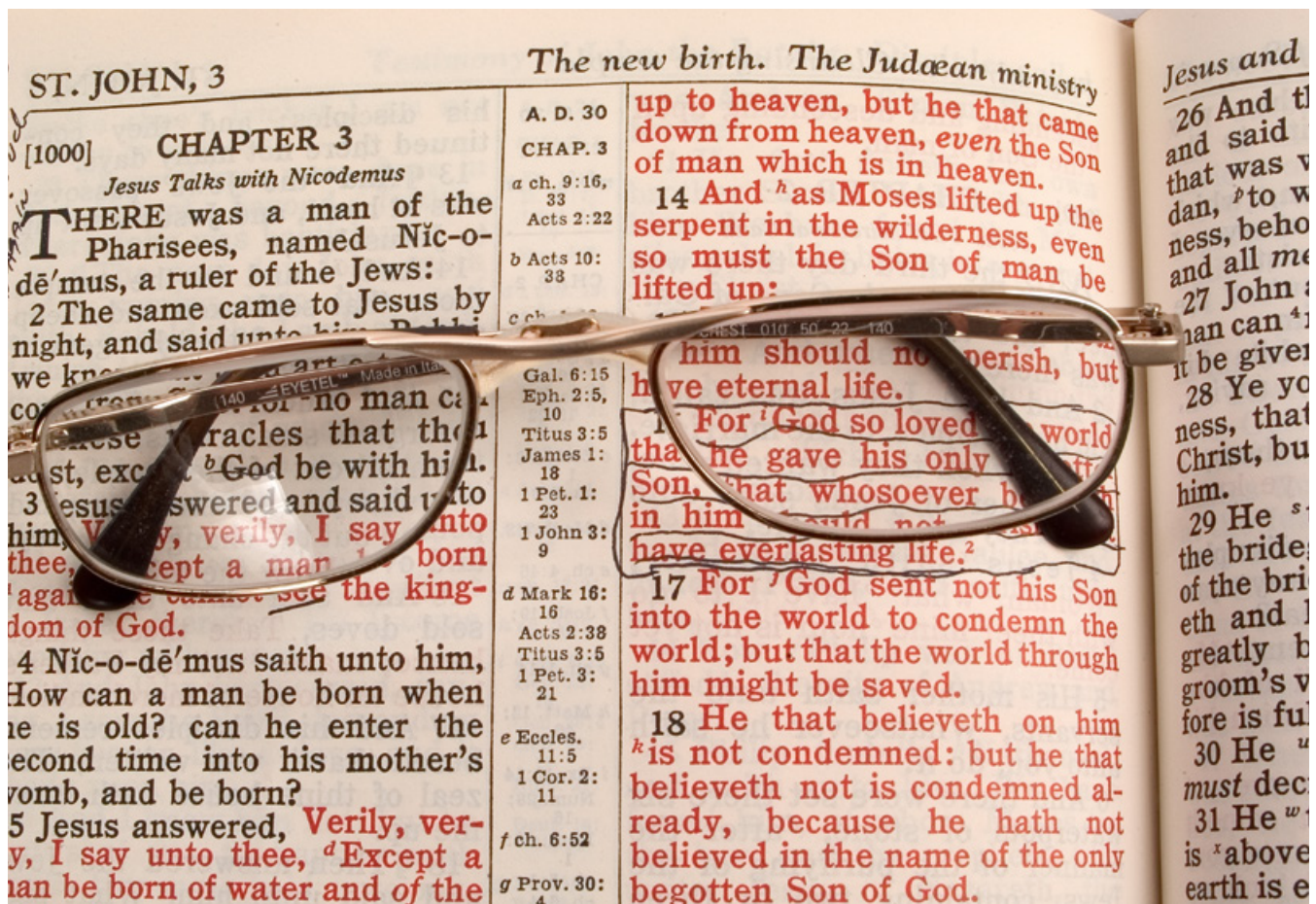

het niveau van het geheel van de Bijbel en Gods bedoeling met de schepping van de mens met een vrije wil. God wilde geen marionetten, maar mensen die Hem liefhebben uit vrije wil. En dat zal uiteindelijk resulteren in een eeuwige scheiding tussen hen die uit vrije wil zich aan God willen onderwerpen en Hem dienen, en hen die zich niet aan God willen onderwerpen en Zijn genade in Christus afwijzen en zonder God denken te kunnen leven.

Vervolgens kan een totaliteit van tientallen Bijbelteksten (zie "Bijlage 1. Bijbelteksten die de alverzoeningsleer weerspreken" bij dit artikel op de website van Promise) over een eeuwig oordeel, een eeuwige scheiding tussen goed en kwaad, licht en duisternis genoemd worden. En uiteraard ook de uitspraken van Jezus Zelf over de hel (bijv. "Vreest Hem die de macht heeft in de hel te werpen" [Luc. 12:5]), en de ernst van de brief aan de Hebreëen, bijv. Hebr. 10: 26 en 27. Verder kunnen verkeerde tekstexegeses en drogredeneringen van aanhangers van de alverzoening worden ontzenuwd, zoals

we hierboven enkele voorbeelden gegeven hebben. Ook kan men met enkele overwegingen hun visie weerspreken. We geven hieronder enkele voorbeelden ervan.

- Jezus zegt bijvoorbeeld in Matt. 22:14: "velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren".
- "De diepte van het kwaad in het hart van de mens. De Bijbel zegt in Openb. 22:11: 'Wie onrecht doet, hij doe nog meer onrecht; wie vuil is, hij worde nog vuiler; wie rechtvaardig is, hij bewijze nog meer rechtvaardigheid; wie heilig is, hij worde nog meer geheiligd. De scheiding wordt dus niet kleiner, maar groter naarmate de tijd vordert waar wij nu in leven" (3). Hoe denken alverzoeningsleeraanhangers dat in hun visie in te kunnen passen?
- Denk aan de brede en smalle weg. De brede weg leidt tot het verderf (SVV en NBG), de ondergang (NBV) (Matt. 7:13). Wijst dat niet op de ontkenning van de alverzoening?
- Als volgens de aanhangers van de alverzoeningsleer alles uiteindelijk

toch goed komt, waarom laat God dan al die afgrijselijke ellende met geloofsvervolgung, terrorisme, oorlog, corruptie, etc. nog vele jaren voortduren?

- Alverzoeningsleeraanhangers denken dat Gods liefde-aanbod in Christus zo positief en voordelig is, dat ieder dat wel zal aannemen, maar men ziet de kern van de zonde over het hoofd, nl. het onafhankelijk van God willen zijn, dus het niet ondergeschikt aan God willen zijn, dus zelf god willen zijn. Het evangelie is inderdaad een goede boodschap, maar ook een aanstootgevende boodschap voor het ik, het ego. De alverzoeningsleer gaat volkomen voorbij aan het feit, dat het 'ik' eerst moet sterven!
- "De God nu des vredes zal weldra de satan onder uw voeten vertreden" (Rom.16:20). Wat stelt dat voor als volgens een variant van de alverzoeningsleer zelfs ook de duivel verzoend zou worden?
- Jezus kwam om de werken van de duivel te verbreken (1 Joh. 3:8) en Jezus heeft over de duivel en diens demonen gezegevierd (Kol. 2:15) en hem onttroond, d.w.z. machteloos gemaakt. Maar was dat wel nodig geweest als uiteindelijk iedereen, incl. de duivel, weer met God verzoend zou worden? En iemand die is overwon-

nen, is toch niet iemand die zich vrijwillig verzoend heeft.

- De duivel zou wel graag willen dat de alverzoeningsleer waar is, want dan ontloopt hij zelf Gods oordeel.
- Het kwade blijft kwaad en zal nooit het goede worden. Leugen/onwaarheid zal altijd leugen/onwaarheid blijven en nooit waarheid kunnen worden.
- Joh. 8:44: "Gij hebt de duivel tot vader en wilt de begeerten van uw vader doen. Die was een mensenoordenaar van den beginne en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij naar zijn aard, want hij is een leugenaar en de vader der leugen". Ook halve waarheden zijn hele leugens. De duivel citeert ook de Bijbel, maar doet hij dit op de juiste wijze? We moeten alles toetsen.
- Matt. 8:29: "En zie, zij schreeuwden, zeggende: Wat hebt Gij met ons te maken, Zoon van God? Zijt Gij hier gekomen om ons voor de tijd te pijnigen?" Wijst dat op verzoening?
- Denkt men dat de duivel, die de inspirator is van zowel de afgrijselijke kruistochten als de hedendaagse christenvervolgung, ooit van gedachten zou veranderen? Hij haat God en de mens intens. Als je leest dat moslims een christen in Pakistan zijn beide armen

afhakken omdat hij weigert Jezus te verloochenen, wie durft dan nog te beweren dat ook de satan zich met God zal verzoenen? Deze sluwe en meedogenloze misantroop zal beslist nooit een aardige filantroop worden.

- De macht van de leugen en misleiding door satan zijn sterker dan men vaak denkt. En de duivel is vaak het meest geraffineerd als hij misbruik maakt van de Bijbel. Een voorbeeld daarvan: "Het is een kwalijke zaak dat de leer van de alverzoening desondanks God de Vader wil aanwrijven dat Hij de zonde in de wereld liet komen. De grond hiervoor is dat de aanhangers van de alverzoeningsleer een bewijs nodig hebben om van Hem een god te kunnen maken die altijd Zijn doel bereikt (= alle mensen behouden) en daarin past geen zondeval die tegen Zijn wil in heeft plaats gevonden. Om die reden heeft Hij volgens de leer van de alverzoening opzettelijk gebruik gemaakt van de zonde. De daarvoor gevonden 'bewijzen' uit het Oude Testament zijn uitspraken van mensen die het destijds nog zonder de verlichting van de Heilige Geest moesten stellen, waardoor de geheimenissen van het Koninkrijk Gods voor hen nog onbekend terrein waren. Jezus was degene die als eerste daar bekendheid aan gaf" (13).

Waarom is de alverzoeningsleer gevaarlijk?

Men zou kunnen denken: wat maakt het nu uit of je als christen wel of niet gelooft dat alle mensen behouden worden? Want het belangrijkste is toch dat je als christen Jezus erkent als jouw verlosser en Hem liefheeft? Op zich is dat juist, maar wat blijkt, is dat men, om het geloof in de alverzoeningsleer te kunnen volhouden, op allerlei manieren het Woord van God geweld aandoet en vele teksten anders gaat uitleggen dan bedoeld zijn. Men blijkt aan diverse Bijbelteksten de meest absurde exegeses te verbinden. “De alverzoeningsleer vormt een grote bedreiging voor de gelovigen. Ook heel wat christenen die als ‘Bijbelgetrouw’ bekend staan, zijn erdoor besmet. En dat is naar de mens gesproken ook begrijpelijk, want deze dwaalleer heeft een geweldige aantrekkingskracht, zowel voor het menselijk verstand als het menselijk gevoel” (22).

Ook al wordt het door aanhangers van de alverzoeningsleer ontkend, een gevolg van de alverzoeningsleer is dat het Gods krachtige oproep tot bekering NU in deze tijd tekort doet en de *noodzaak/urgentie* tot zending en evangelisatie verlamt, omdat men er ten onrechte bij voorbaat van uitgaat dat allen LATER behouden zullen worden (8). Het wekt een valse hoop. Zo is het de vraag of men bewogenheid kan hebben voor de verlorenen als ze toch gered worden. Overigens kan nog worden opgemerkt dat nog niemand door de prediking van de alverzoeningsleer tot geloof is gekomen (9). Want waarom zou je, als alles toch goed komt?

Vele uitspraken in Gods Woord zijn duidelijk en eenduidig en boven elke twijfel verheven. Dat kan echter van die *afzonderlijke* teksten die door de aanhangers van de alverzoeningsleer worden aangevoerd, niet altijd worden gezegd. “Hier wordt nu ook gelijk duidelijk wat de alverzoening zo erg maakt: Met deze leer worden eenduidige uitspraken van Gods Woord aangevallen” (19). Het gevaar van de alverzoeningsleer is dat allerlei teksten, zonder de context goed in acht te nemen, in een ander licht worden geplaatst: het dwaallicht van de alverzoeningsleer. Over het denken van de aanhangers van de alverzoeningsleer komt een waas waardoor men Gods Woord niet meer goed verstaat. De alverzoeningsleer is demonisch van oorsprong, mede omdat door het ge-goochel met de betekenis van het woord ‘ai n’ ook de eeuwigheid van God in het geding is. Als ‘eeuwig’ niet altijddurend betekent, zou God Zelf niet altijd bestaan hebben. Dan zou Hij de god dezer eeuw zijn (2 Kor. 4:4), en we weten wie dat is, namelijk Gods tegenstander, de duivel

(35). En we zien bij de alverzoeningsleer een vervolg op de satanische leugen in het paradijs: “Gij zult geenszins sterven” (Gen. 3:4b), namelijk: “Geen mens zal voor eeuwig verloren gaan”.

Conclusie

De alverzoeningsleer is een zeer geraffineerde misleiding. Het klinkt immers zo mooi, dat alle mensen behouden zouden worden, maar de alverzoeningsleer is een door het rijk der duisternis geësceneerde leugenleer om de scherpte van het zwaard des Geestes, het Woord van God, weg te nemen. Immers een heilige God kan de zonde niet tolereren en heeft daarvoor zijn Zoon gegeven opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren ga. “We moeten goed beseffen dat we in een tijd leven waarin de duivel alles op alles zet

om met aangenaam klinkende leugens en verwarringen zoveel mogelijk schade toe te kunnen brengen aan Gods kinderen en aan de waarheid van het evangelie van Jezus Christus” (1).

Niet alleen qua inhoud is de visie van de aanhangers van de alverzoeningsleer onjuist, ook hun manier van omgaan met teksten is zeer dubieus. Men gaat niet uit van wat de Bijbel wil zeggen, maar men wil de eigen visie aan de Bijbel opleggen. Men leest teksten zonder andere teksten erbij te betrekken, dus zonder de context mee te nemen. Wat hen niet uitkomt, laat men gewoon buiten beschouwing. Er blijken misverstanden te zijn over de eerste en tweede dood, de vrije wil, over de voorstelling van de hel, en worden begrip-pen als eeuwig(heid), etc. anders ingevuld

dan de Bijbel bedoelt. Bovendien is men inconsequent door bepaalde begrippen niet eenduidig te hanteren. Men wringt zich in allerlei bochten om de visie aannemelijk te maken. Er worden ook diverse denkfouten gemaakt, en dat is funest voor de houdbaarheid van hun visie. Hun onvolledige en daardoor zo vaak vage uitleg hapert voortdurend en kan blijkbaar alleen 'overeind' blijven als vele Bijbelgedeelten, bijv. over de noodzaak van bekering en geloof, buiten beschouwing blijven. Wat de aanhangers ook proberen te beweren, de alverzoeningsleer heeft geen enkele Schriftuurlijke basis.

Ook de houding van aanhangers van de alverzoeningsleer is opvallend. Men is zo dwangmatig en met fanatieke gedrevenheid bezig, dat men niet of nauwelijks open staat voor argumenten van anderen. Opmerkelijk is dat in de literatuur diverse keren wordt gezegd, dat het geen zin heeft om met aanhangers van de alverzoeningsleer van gedachten te wisselen. "Uit ondervinding weet ik dat de fanatieke aanhangers van de alverzoeningsleer voor geen enkele reden vatbaar zijn" (1). "Het is niet waarschijnlijk dat een vurig pleitbezorger van de 'alverzoening' door argumenten overtuigd wordt van het feit dat hij een dwaalleer verdedigt" (19,23). Kennelijk wil men niet overtuigd worden en verschuilt men zich achter een dubieuze uitleg van woorden in de grondtekst. We moeten daarbij nog wel bedenken dat er een strijd gaande is in de hemelse gewesten: de duivel probeert zelfs gelovigen te misleiden. Uit hoe sommigen omgaan met de Schrift en zich baseren op bepaalde Bijbelteksten, blijkt hoe belangrijk het is om Gods Woord in zijn geheel te leren kennen en hoe noodzakelijk het is om de leiding van de Heilige Geest te vragen en te hebben bij het lezen en verstaan van de Bijbel.

We beseffen dat we niet alle overwegingen van de aanhangers van de alverzoeningsleer hebben besproken en weerlegd. Echter, ook al worden sommige teksten door de 'alverzoenisten' gebruikt, die hen gelijk lijken te geven, een overweldigend hoeveelheid teksten weerlegt hun twijfelachtige en niet gefundeerde visie. In het artikel 'Afrekenen met de dwalingen van de alverzoeningsleer' op onze website zullen we in detail ingaan op alle tegenargumenten die aanhangers van de alverzoeningsleer hanteren om hun vermeende gelijk te krijgen, en deze weerleggen.

Slotopmerkingen

We beseffen terdege dat het onderwerp van de eeuwige verlorenheid voor hen die niet het verzoenend offer van Jezus Christus wilden aanvaarden, zeer gevoelig is.

We hebben begrip voor mensen die eerlijk en oprecht diverse vragen stellen, zoals in dit artikel genoemd.

Wij zijn als mensen niet in staat om ons een voorstelling te maken van wat eindeloos is. En zeker ook niet van de hel die inderdaad zo afgrijselijk en onvoorstelbaar is, dat wij als mensen geneigd zijn het te ontkennen of er niet aan te denken. Was het maar zo, dat de hel niet zal bestaan. Maar Gods Woord is er duidelijk genoeg over, dat er een eeuwige straf zal zijn (13), wat de aanhangers van de alverzoeningsleer ten onechte ook proberen aan te voeren om het te ontkennen. Ouweneel (22) schijft: "Niemand in de Schrift heeft de liefde van God zó tot uitdrukking gebracht als Hij; niemand kende een dieper mededogen met de verlorenen dan Hij. En toch spreekt niemand vaker dan Hij over de eeuwige hellestraf (Matt. 5:30; 8:10-12; 13: 40-42, 49-50; 22:13; 24:51; Luk. 16:19-31). Zozeer als niemand heerlijker dan Hij het eeuwige leven en de hemelse gelukzaligheid geschilderd heeft, zozeer heeft ook niemand zo ernstig gewezen op de eeuwige rampzaligheid van de verlorenen. Juist de openbaring van de hoogste liefde gaat noodzakelijk gepaard met de openbaring van de zwaarste straf. Juist Hij die het licht van de wereld is, openbaarde het bestaan van de buitenste duisternis. En zozeer als het eeuwige leven eeuwig is, zozeer is de eeuwige straf eeuwig; de parallel in Matth. 25:46 laat daarover geen twijfel bestaan". Jezus was het ook die waarschuwde voor de zonde tegen de Heilige Geest, die nooit vergeven zou worden (Matt. 12:31-32; Marc. 3:28-30; Luc. 12:10) (14).

Derek Prince (27) schrijft de volgende ernstige woorden: God maakt in Zijn Woord twee dingen heel duidelijk. Ten eerste dat Hij volkomen rechtvaardig en onverdeeld is. Ten tweede, dat Hij de duivel en diens demonen heeft veroordeeld tot een eeuwigdurende straf in de vuurpoel. Iemand die twijfelt aan de tweede bewering, twijfelt daarmee ook aan de eerste. Wie dit laatste ontkent wijst daarmee de waarheid en rechtvaardigheid van God af. Men kan niet de advocaat van satan zijn en tegelijkertijd de vriend van God. Door de subtiele misleiding van de alverzoening heeft satan mensen verleid zijn kant te kiezen tegen God. Als mensen volharden in deze houding, vereist Gods rechtvaardigheid dat het hen zo zal vergaan als de duivel.

Ook al begrijpen we naar onze menselijke maatstaven het gegeven van een eeuwige verdoemenis niet, en is de gedachte eraan niet te verdragen, we moeten ons niet laten verleiden om het afgrijzen over de hel weg te redeneren met een verkeerd beroep op en met verdraaiingen van

Bijbelteksten, en onszelf wijsmaken, dat ieder mens (en zelfs ook nog de duivel en zijn handlangers) uiteindelijk toch wel behouden zal worden. We mogen ons afgrijzen over een eeuwigdurende hel bij de Heer brengen in het vertrouwen dat Hij als de hoogste morele autoriteit in het universum rechtvaardig is en weet wat Hij doet.

Om de indruk weg te nemen als zouden wij met het afwijzen van de alverzoeningsleer Gods genade tekort doen, willen wij opmerken dat Gods genade in Christus zo groot is, dat zelfs moordenaars en ex-moslimterroristen die tot geloof in Jezus komen, behouden kunnen worden. Kernpunt is dat zij Jezus als Verlosser hebben aanvaard. We mogen daarom des te meer doordrongen raken van de grootsheid van het volmaakte offer (het lijden en sterven) van onze Heiland Jezus Christus waardoor we door ons geloof in Zijn Verlossingswerk verzoend zijn met God en verlost zijn van de eeuwige verdoemenis. Wij onderschrijven de alverzoeningsleer niet, hoe graag een mens dat vanuit zijn gevoel wél zou willen, maar dan komt uiteraard de vraag naar voren wie dan wel verloren zouden gaan? Met de alverzoeningsleer-aanhangers menen ook wij dat mensen, die nooit het evangelie hebben gehoord, niet op voorhand naar de hel zullen worden verwezen. Het oordeel is immers niet aan de mens, maar aan de meest rechtvaardige en optimaal liefdevolle God. En dat kunnen en moeten we gerust aan Hem overlaten, want Hij zal rechtvaardig oordelen. Hoewel God alles in het werk zal stellen om deze mensen nog te bereiken, moeten wij toch op grond van de Bijbel er rekening mee houden dat zij die willens en wetens de duisternis liever hebben gehad dan het licht, en tot het einde toe Jezus als Verlosser bewust zijn blijven afwijzen, verloren zullen zijn (15). Daarom is het van eeuwig levensbelang het offer van Jezus te aanvaarden. Die keuze heeft God in Zijn wijsheid aan de mens overgelaten.

drs. Piet Guijt, 29 augustus 2016

Literatuurlijst en Bijlage 1.
Hiervoor verwijzen we naar de digitale versie van dit artikel op de website van Promise.

Redactioneel

“Alzo zal Mijn Woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn; het zal niet ledig tot Mij wederkeren, maar het zal doen wat Mij behaagt en dat volbrengen, waartoe ik het zend. Want in vreugde zult gij uittrekken en in vrede geleid worden; de bergen en de heuvelen zullen voor u uitbreken in gejuich en alle bomen des velds zullen in de handen klappen” (Jesaja 55:11-12, NBG).

Wanneer God tot iemand van ons gesproken heeft, zal het op een zekere dag in vervulling gaan. In vers 12 staat: ‘in vreugde zult gij uittrekken’. Als we een woord van God ontvangen hebben dat geloof in ons uitwerkt, zijn we niet alleen zelf blij, maar kunnen we deze vreugde ook met anderen delen. Dat is precies waar de oefening, zoals in dit blad beschreven, over gaat. Leren om in de stilte voor God te komen en daar Zijn Woord te ontvangen. Door het woord dat we gekregen hebben, trekken we in vreugde uit. Met datzelfde woord gaan we naar hen die zich verworpen en neergeslagen voelen en zeggen: “Toen ik ontmoedigd was, hebben deze woorden uit Gods Woord mij aangesproken en ik ben erdoor versterkt en bemoedigd.” Zo verspreiden we overal de blijdschap en het geluk dat God ons gegeven heeft en worden mensen bemoedigd om naar Hem toe te gaan. Jezus is het vleesgeworden Woord, Hij bewees ons Zijn liefde doordat Hij voor ons is gestorven toen wij nog zondaars waren. Er is nog steeds genadetijd; ieder die in geloof zich wil verbinden met het offer van Jezus, wordt door Jezus Christus gered, uit genade. Er is maar een weg tot het heil, die alleen toegankelijk is door Zijn kruis. Al meer dan 30 jaar hebben we in Promise er steeds op gewezen dat er geen andere weg is zoals bijna alle wereldgodsdiensten beweren.

In dit blad wordt weer zo’n dwaalweg ontmaskerd: alverzoening. Het ontkracht de ware betekenis van het kruis en de opstanding van Jezus Christus, want alverzoeningsleeraanhangers menen ten onrechte dat verzoening niet te maken heeft met vergeving van zonden. De alverzoeningsleer brengt zoekenden en gelovigen op een dwaalspoor, want de voorwaarde van een persoonlijk geloof in het offer van Jezus Christus wordt steeds buiten beschouwing gelaten, want aangenomen wordt dat ieder mens, en zelfs de duivel, gered wordt. Wat het meest pijn doet, is dat Gods Woord zelf verdraaid en misbruikt wordt om de werkelijke betekenis van Gods Woord te verdoezelen. Ik denk aan een woord in Marc. 9:42 waar staat: Wie één van deze kleinen, die op Mij vertrouwen, ten val brengt, kan beter met een molensteen om zijn nek in zee geworpen worden! Moge ons en uw gebed deze dwaalleraars tot inkeer brengen!

Wilt u ons steunen door uw gebeden en giften zodat we ook in 2017 verder kunnen gaan met het toetsen van allerlei geestelijke stromingen in gezondheidszorg en maatschappij?

We bidden met Paulus dat uw liefde nog steeds meer overvloedig moge zijn in helder inzicht en alle fijngevoeligheid om te onderscheiden waarop het aan komt. Dan zult gij rein en onberispelijk zijn tegen de dag van Christus.

Gerard Feller

Colofon

Het blad “Promise” is een uitgave van stichting Promise en verschijnt 4 maal per jaar.

Het doel van de stichting is de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus.

De stichting tracht dit doel te bereiken door:

- Het toetsen van allerlei maatschappelijke en geestelijke stromingen en denkwijzen, vooral op medisch en sociaal gebied aan het Woord van God, de Bijbel.
- Het publiceren via het blad Promise” van geschriften en of bijbelstudies met bovengenoemd doel, dit tevens via audiovisuele middelen aan een zo breed mogelijk publiek.

De stichting is interkerkelijk en heeft als grondslag, zich daarbij alleen te laten leiden door de Bijbel, waarvan ze gelooft dat dit het geïnspireerde Woord van God is en alleen onfeilbaar gezag heeft.

We geloven dat God deze wereld zo lief heeft, dat Hij zijn Zoon gegeven heeft om onze straf op de zonde te dragen, opdat wij, indien we in Hem geloven eeuwig met Hem mogen leven en ook nu dagelijks Zijn aanwezigheid mogen ervaren. Door middel van diverse activiteiten van de stichting willen we deze boodschap uitdragen

Redactie

Gerard Feller, Oudewater
drs. W.J. Pijnacker Hordijk, Delft
drs. Piet Guijt, Zoetermeer

Comité van aanbeveling

Ds. Orlando Bottenbley
Drs Martie Dieperink
Drs Bert Dorenbos
Drs MartienJan de Haan
Prof. dr. Ir. Henk Jochemsen
Dhr. Hans L.J. Keijzer
Prof.dr. Martjan Paul
Drs Chr. Steyn
Dhr. Teun Stortenbeker
Dhr Feike ter Velde
Ds dr. Paul J. Visser
Drs Jef de Vriese (België)
Drs Téó v.d. Weele
Dr. Jim Wilder (U.S.A.)

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van de artikelen is voor de auteur en/of de redactie

Vormgeving DUO-ontwerp, Utrecht

Druk Boom + Verweij grafiservices, Mijdrecht

ISSN: 1383-0295

verschijnt 4 x per jaar

Abonnement 2016: € 25,- per jaargang (inclusief abonnement online)

Abonnement online 2016: € 12,- per jaargang

St.Promise

Lange Burchwal 80, 3421 SM Oudewater
Tel. 0348 - 563359
e-mail: info@stichting-promise.nl
internetpagina: www.stichting-promise.nl
IBAN ING: NL10INGB0004906197
BIC ING: INGBNL2A

IBAN Rabobank: NL58RABO03916.83.071
BIC Rabobank: RABONL2U

Buiten Nederland is alleen een abonnement online mogelijk

St.Promise
Lange Burchwal 80, 3421 SM Oudewater
Nederland

Losse nummer € 4,-

9 771383 029001